

309011

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 3.

జేన్న పట్టణము 1917 సం॥ జనవరి నెల 10 వ తేది బుధవారము

No. 236

సంపుటము. 3.

స శ నా మ సం వ త్స ర పు ష్య మా స బ హు శ ధ్వ తీ య ౨.

సంచిక ౨౩౬

ఉమ్మడి-రామయ్య శెట్టి,

గురుసామి శెట్టి కంపెనీ, మరాఠు వర్తకులు.

25, నై నాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

తంతువలసము: "ఉమ్మడియార్" మద్రాసు.

ఈపటములో కనుపరచినట్టి

అనేక విధములైన గాజులను ముగాసవరముబంగారుతోతయారు చేయబడి యున్నవి. వలయువారు మాకువ్రాసిన గాజులకములున్న అందులకు మజారిల విషయముల క్యాటలాగుల పంపబడును.

ఇంకా మావద్ద బంగారు గుట్ట బోడాలు, గెట్టితోడాలు, గెట్టిశీలు ఉంగరములు, రాళ్ళ పుంగరములు డాలర్లు, గడియారపు గొలుసులు, కాసుల పేర్లు, వెండిసగలు అనేక

విధములైన వెండిపాత్ర సామానాలు వాడరున యున్నవి.

నాణ్యమైన సగలుపూచియివ్వబడును.

598

శ్రేష్ఠమైన నవరత్నములు.

శ్రేష్ఠమైన నవరత్నములను సరసముగా కొనుటకు సరియైన బోటు ఇదియే. (681)

టెలిగ్రాఫ్ అడ్డను } పురుషోత్తమదాస్ హాలిలాల్,
"OPAL" } 86 నై నపు నాయకపీఠి,
ఓపల్ } సామకారుపేట, మద్రాసు.

వజ్రము నస్యము.

ప్రపంచకమునందు 70 సంవత్సరములుగా ప్రసిద్ధి చెందినది. 12 తులములు 8 అణాలు 24 తులములు 1 రూ. పోటీచేతో సహా. ఆర్. కే. గారి మువాసనస్యము రే బుట్టు అ. 12 (682) పోట్టువాళ్ళు నెం 140 మదరాసు.

నేపాళ దేశపు కస్తూరి, మంచిది తులము 1-కి ...	80-0-0
కంకుచ పువ్వు తులము 1-కి ...	2-0-0
గోరోజనము, మంచిది " ...	7-0-0
పచ్చకర్పూరం " ...	2-0-0
ఆదిపచ్చికానా లేక జున్ను " ...	8-8-0

అమృతాంజనం డిపో; బొంబాయి, అండ్ మద్రాసు.

వికోదకరమగు తెలుగు నవలలు

లిలా లేక సురేంద్రనగరము:— ఇందు శ్రీల మనస్సై

ర్యము చాపల్యాదిగుణంబులు వర్ణింపబడినవి. రూ. 1-0-0

యశోధర:— ఇం దొక యాదుది తనమగ్నవై కలయునురా గముకై పడరానిపాటుపడి యున్న తస్థితికి దెచ్చును. 0-12-0

మనోరమ:— మగడు పేటకేగి రాత్రి సునంద జన్మకొనకతిని

సామర్థ్యంబుచే విడిపించి, శ్రీల వెండిచేయును. 0-10-0

జగదేకరంధ:— అన్నకై పడరానిపాటుపడి యున్న తస్థి

తికి దెచ్చు సామర్థ్యకతి కథ అ. 0-10-0

సహకార నాంధ:— తమ్మునకు బుద్ధి లేక కలహించినను

అన్న సహింపవలయు ననుటను బోధించును. అ. 0-4-0

అత్తలా రాబ్బలమున కోర్వనికోడండ్ర ప్రలాపము:—

అత్తలు కొడండ్రను బాధించు విధములగలది అ. 0-2-0

మిత్రప్రోహము:— ఆపద్బంధుడగు మిత్రునివై నిందిమోపి

కడకు తాను జన్మకొన్న వానిని గుఱించిన నవల 0-8-0

వలయునామ:— కణ్ణా బుక్ డిపో,

6, వెంకటేశమే శ్రీపీఠి, సామకారుపేట, మదరాసు.

ఇవియేగాక యింక నవలలు కథలు పంపుదేశికను పంపుదును.

వాధాపీడితులకు వరము: ఐనొడి నహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధి సారసవరిల్లా

ఆశ్చర్యకృత రక్తమువలన జనించుబాధ్యములకు కీరీటమువంటి వుండు. కురుపులను, మచ్చలను గండమాలలను తుండను, సాకినోపులను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి (28)

సావంతుని వనోపధి గుణ మిమ్ముల నిస్సంశయము, సహజమైనను మధ్యవర్తినియను అన్ని విధములైన దోషములను పోగొట్టును. వీరీరమునందలి పాదరసదోషములను, మలబద్ధకమును కాశానబంధమును నొప్పులను పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రపరచును. శరీరాశోగ్యమును గలుగ జేయును. 16 శోజాలవర ముండుటకు 4 బొమ్మల బుడ్డిలలో అత్యుపహసను.

ప్రాప్తైటరు:— పి. డి. సావంత్. 144, పనసవాడి. నెం 2 బొంబాయి
Proprietor P. D. SAVANT. Fanaswadi. No. 144. No 2 BOMBAY.

ఆంధ్ర సర్వకళాశాల-విద్యా ప్రవృత్తి.

ఇది త్రియంత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి గారిచే వ్రాయబడినది. వెల 0-4-0 పోట్లజి ప్రశ్నకము.

వికభాషాలిపి ప్రశంస

ఇది వెన్నెలకంటి అప్పారాయ విరచితము.

వెల 0-4-0 పోట్లజి అధికము.

ఆంధ్ర సత్రికా కార్యాలయము, 6 తంబు శెట్టి పీఠి, మదరాసు.

TOJANA HAIR FOOD.

టోజా నా. (కేశాహారము)

593

శ్రీలకు వెండ్రుకలు, విలువగల భూషణములకన్నను విలువైనది వెండ్రుకలుగలగాను, పొడవుగను నుండుట ప్రస్తుత మరుదుగనున్నది. ఇవి రాలిపోవుటకు అనేక కారణములుగలవు. గాన శరీరశక్తిమైన ఈ టోజానాను ప్రతి దినము చగుముకొనినయెడల శెల్లిని వెండ్రుకలు నలువై మిక్కిలి పెరిగి రమణీయముగా నుండును. వెండ్రు కల యభివృద్ధికి కావలసిన రక్తమును కుదించి వెండ్రుకలు రాలిపోవుట నాపును. ముండులను మానవును. బట్టలకు వెండ్రుకలను ఆలి త్వరితముగా పుట్టించును. ఈ టోజానా అనే తలకులహారమును ఇంగ్లీషువారు మొదట కనుకొని ఇప్పుడు ప్రజలకు సాహాయ్యము చేయుచున్నారు. పురుగులను బంపి కుదుళ్ళను పుట్టి జేయును. వెండ్రుకలు పగులుట మొదలగునవి మిక్కిలి స్వల్పకాలములో తృప్తిగా కుదుర్చుగలదు. కీరీట మును బోలు కేశపుంజము తగ్గినవి విచారపడనక్కరలేదు. ఏ మానవులుగాని యావనదేశలో వృద్ధత్వము పొందనక్కరలేదు. తమకగపడుచున్న టోజానాను పయోగించి తమ యౌవనమును కాపాడుకొందురుగాక. ఇందులో క్రొవ్వపరియుండలేదు. ఏ కెమిక్సల్స్ వైనను పరిశోధించుకో వచ్చును. డెంభమునకై లేనిపోని విధములచేసి ప్రకటించు తెలుములనుకొని మోసపోకుడు. ఇది ఇంగ్లాండులో చేయితగులకయే తయారుకాబడినది తలనొప్పి మొదలగు శరీరాశోగములను పోగొట్టును. శ్రీ పురుషులకు ప్రాణరహితమైన వెండ్రుకలకు ఈ టోజానాను మించినది వేరొకటి యేమియునులేదని నొక్కి చెప్పగలము. అనేకములైన యోగ్యతా పుత్రము లందినవి. పరిశీలించిచూచిన తెలియును. వేల కొలది విక్రయము. మా మందును మేము మిక్కిలి కొనియాడుట ప్రశస్తముగాదని యింతటితో విరమించినారము. ఇది రెండు విధములగు నుంచుబడును. పురుషులకు ఒకటి శ్రీలకు వేరొకటి. ఏ కెమిక్సల్స్ దగ్గరనైనా సరే ఈ దిగువ ధరలకు దొరకును.

ధరలు:— 5 బొమ్మలు సీసా చల్లుకునే దానితో సహా రూ. 1-12-0. 10 బొమ్మలు చల్లుకునే దానితో సహా 2-12-0. దజనాలు మొత్తముగ తీసికొనువారికి వేరేధరలు. జే. మత్తెఅండు కంపెనీ, ఓమిలెడ్, 19, శైవంతులనబీచ్, మద్రాసు

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0

తలనొప్పుల మాన్పును.

వాయువుపోట్ల పోగొట్టును

పార్శ్వపు నొప్పుల

భారదోలును.

సునాసనగలిగి యుండును.

చత్రియాల నుండిదగ్గరది.

వనమూలికలచే హిందూ దేశమందు

తయారుచేయబడు మంచిమందు.

అమృతాంజనం డిపో; బొంబాయి, అండ్ మద్రాసు.

గ్యాలీన్ మోటారు పాఠశాల

మోటారుబండ్లు నడుపుటకును, వాటిని భాగుచేయ గలుగుటకును తరిపేయదు నిచ్చుటకును మోటారుబండ్లు ఎట్లు నడుచునో ఏయే భాగములు ఏయేపనులుచేయ నో అని చెడి పోయినపుడు స్వల్పముగాచేయు రిపేరులను, యియంజనుల నెల్ల ఆభ్యాసపూర్వకముగా ఈపాఠశాలలో, మూలలో నున్ దొరవల్ల నేర్పించబడును. ఇది రెండుమాసములలో శిష్యుంచి గవర్న మెంటు వారివద్దనుంచి లై సెన్సు యిప్పించిపంపబడును. అందులకు ఫీసు 60 రూపాయలు కట్టవలయును.

తిరిగి వ్రాసులు ఫిబ్రవరి నెల 1 వ తేది నుండి ప్రారంభ మగును. వ్రాసులో చేరదలచినవిద్యార్థులు ఈ నెల 30 వ తేదీని గాని అంతకు ముందుగాని దరఖాస్తులు చేసికోవలయును పొరుగుారి విద్యార్థులు కోరినచో నివసించుటకు తానొసంగ బడును. ఈక్రింద నుదాహరించువారికి వ్రాసికొనుడు

(41) గ్యాలీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

Galley & Co., 149, Broadway Madras
Telegraphic Address:— "GALY" Madras.

పత్రికాపాఠకులకు విన్నవము.

సాలామిసి మురబ్యా డబ్బా 1-కి 1-0-0 అని చేతిపాఠకులకు వేయబడినది. దాని అస్సలు ఖరీదు డబ్బా 1-కి 2-0-0. ఈసంగతి ఎల్లరును తెలిసికొన వేచుచున్నాము.

శ్రీ మన్నాలాల్, బెంగళూరుసిటీ.

పాక రాస్త్రము

617 (మూడవ కూర్పు.)
కింది సుబ్బారాయ విరచితము.
ఇది ప్రతిష్ఠితముగా పాఠికము నవశ్యము పరిపరచినది. దీర్ఘకాలమును గురించి యనేకులు పెద్దయస్థులు సదృశిస్తాయని విచిన్మున్నును. 261 పుటలుగలది.
వెల మిక్కిలి తక్కువ. రూ. 1-4-0 మాత్రమే.
గ్రంథము కొనుగోలు:— శ్రీ. సుబ్బారావు,
కం. 87, కెడపిట్ట, పిఠాపురం, మదరాసు.

ఆత్మబిజ్ఞానా.

శ్రీరీరమును విడిచిపెట్టినవారే ఆత్మబిజ్ఞానా.
దయ్యముల సద్భావమును గురించిన శాస్త్రీయ చర్చ గ్రంథకర్త:- పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఏ. చిన్నపైజా చక్కనిగ్రంథము వెల రూ. 0-8-0.
మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము
591 పోస్టుబాక్సు 212, మదరాసు.

ఇందుమతీ పరిణయము.

మహాభూష్ట కృతాంధకావ్యము రు. 0-10-0
అన్వారాయ యశస్వింద్రాద్యము
సంస్కృతాంధకారకావ్యము రు. 2-0-0
వైరెంటిని ఏకకాలమున గోరుచిద్రాగ్యమును, పుస్తక భాండాగారములకును, సగమువెల. ఈక్రమ్మనువరకుమాత్రమే.
మేనేజరు, ముసునూరు యస్టేటు
628 నూజివీడు, కృష్ణాజిల్లా.

కూరి కాయల, పువ్వుల విత్తలు.

పండ్లచెట్టి మొక్కలు, సంపంగి, రోజామొదలగు మొక్కలు మా వద్ద దొరుకును. కావలసినవారికి ఇంగ్లీషు కన్నడము ధరల పుస్తకము ఆర్థికాస్థాంతుల పంపించువారికి పంపబడును.
విలాసము:- యం. ఓబళప్ప అండుబ్రదర్స్,
588 బసవనగుడి, బెంగళూరు సిటీ.

ప్రాణము గల బొమ్మలు

బయటోపులు - ఫిలుములు - డేరాలు - గ్యాసుడిఫ ములు - బొమ్మలకాట్టలు - గారడీ పుస్తకములు విక్రయించెదము. కాట్టలూగు కావలెనా? (592)
బి. ఆర్వోర్పు అండు సన్స్, విశాఖపట్టణము.

రసభస్మము	తులం 1-కి	0-10-0
బాలాచ్యుతము	సీసా 1-కి	... 0-12-0
చుండుకు మూత	సీసా 1-కి	... 0-6-0

అన్నతొంకం డిపో, 7, తింబుశెట్టిగిరి, మద్రాసు.
యోగ్య సుందరీయల కథలు 2-0-0
చంద్రచేతి, పుష్పలీలావతి, కవల 1-కి 0-8-0
సంగీత కథాంధకారము 1-4-0
గానిద్యా బిశోదిన 1-8-0

523 "విద్యానిధి", 87 రామస్వామిగిరి, మద్రాసు.
పి. గోపాలచాయకర్, బెసిక్ ఫౌండ్రీ
మద్రాసు లో 40 సంవత్సరములకు వైగా స్థాపించబడినది. పోలు ఇంజనీయర్లు యంత్రములను తిగారుచేయువారు ఆయితో ప్రాంతిన్న గాన విశేషము కాలముననుగుని నీరికి తప్పక వ్రాసుడు. 557

180 పుటల పుస్తకము ఉచితము

ఆంగ్లమును శాస్త్రీయమును పొందుట స్వాభావికమైన కొన్ని విధముల అనుసంధానము వలననే కల్గుచున్నది. ఈ త్రైమయై పుస్తకము ఆంగ్లమార్గమును కలుగజేసి శ్రీరేపాళ్ళమును గృహగ్రామమును ఆయాస్వద్ధిని ఇప్పించును. ఈ పుస్తకము ఇవానుగా నియమింపబడును. పోస్టుచార్జియు మేము 58 చిహ్నమెదము. వెంటనే వ్రాయుడు.
219 వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవిందజీ, ఆతిథినివా తొవధాలయం 156, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

ద్రాక్షతోటలు

—(0)—
నాని పెంపకము.

I
గృహయజమానులు తమ దొడ్లలో అరటి, కొబ్బరిమొదలగు మొక్కలతో బాటు రెండు మూడు ద్రాక్ష మొక్కలను గూడ వేసికొనుట చుంచిది. ఆ మొక్కలకు బంధిల్లేవేసి తగినయెరువులను వేయుచు, వలయునప్పుడు నీరుకట్టుచు దగిన శ్రద్ధగాని పండ్లయొక్కరకము నభివృద్ధిలోనికి దేవచ్చును. ఇట్లు చేయుటవలన బ్రతిసంవత్సరమును మంచిపంటను దియవచ్చును. కాని పెద్దతోటనువేసి లాభము నొందనలె నన్నయెడల నీపద్ధతులు పనికిరావు. దేశపు బద్ధమలే యిట్లు లాభమును బడయుట కనుకూల మైనది. విదేశములం దానరణమునం దున్న పద్ధతుల దిగువనుదహరింప బడుచున్నవి. నానిని దక్షిణ హిందూదేశములో బ్రవేశపెట్టి లాభము నందవచ్చును.
సాధారణముగా అన్నితోటలవలననే ద్రాక్షలకును ములుపుగ పనిచేయుటకు పిల్లెట్టెయు, నీరు నిలువనట్టియు బంజుభూమి మిగుల ప్రశస్త మైనది. నీరు నిలువయుండకుండుట ద్రాక్ష మొక్కల కభ్యంతముఖ్యము గావున యావిషయమును బాగుగ గుర్తించి నాని నాభూమియందు వేయవలెను.
ఫలవృక్షములను వేయుట వద్దేకంపడుభూమిని యితర సాగులకు సిద్ధముచేయు దానికంటె నెక్కువ శ్రద్ధగాని సిద్ధముచేయవలెను. ద్రాక్ష మొక్కలను యితర ఫలవృక్షములను మిక్కిలి లోతుగఁ గలిగియుండును. వీనివేళ్లు భూమియొక్కవైపుండి అడుగులొకవరకు ప్రక్కలకు వ్యాపింపనియఁ గూడదు. వైపుండి యొక అడుగులొకవర కభూతత్వము కిత్తోట్టులచే మార్పునొందుచుండును. అట్లు మార్పునొందుట వలన మొక్కలకు హానికలుగును. మొక్కలవేళ్లు వైపుననే వ్యాపించెనేని వేసనికాలములో దరుచు నానికి నీరుకట్టువలసి వచ్చును. వేసనికాలములో వేడిమివలన నీరు భూమిలో గొంతు లోతువరకు నెండిపోవును కదా అట్లెండిపోయినప్పుడు వైపునందు వేళ్లకును పిల్లవేళ్లకును నీరుండదు గనుక తరుచు నీరుకట్టుచుండవలెను. లేనియెడల మొక్కలు వెంటనే చనిపోవును. తోటభూమిని ఒకఅడుగు లేక అడుగున్నరలోతు కుళ్ళగించుచుండవలెను. సకాలములో వేయవలసిన పాటును వేసి తోటను మంచిస్థితియందుంచవలెను.
ద్రాక్షతోటలను వేయువారు మొదటి మూడు సంవత్సరములలోను యెట్టిలాభము నాకింపఁగూడదు. తగిన పెట్టుబడి పెట్టి, కష్టించి శ్రద్ధతో గృహి చేసినయెడల ఫలితము నందగలుగుట కెట్టి సందియము లేదు. తోటవేయబడు పద్ధతినిబట్టియు వేయబడు కృషినిబట్టియు లాభముండును.
భూమిని సంపూర్ణముగ సిద్ధముచేసిన పిమ్మట 18 అంగుళములు లోతుగల రెండు చదరపుటకుగుల వైశాల్యమున పదియడుగుల మార్మున కొక్కొకటి చొప్పున గోతులను దియవలెను. విదేశములలో నిట్లే చేయబడును. ఈరీతిగ నెకరమునకు 435 గోతులు చేయబడును. తోటవేయుటకు వేళ్ల లోనున్న మొక్కల నుపయోగింతురు. వేళ్లు తెగుట గాని నలుగుట గాని సంభవించెనేని యట్టివానిని వాడియైన కత్తితో గోసివేయుదురు. కొఱినభాగము పాలినప్పుడు భూమిలో నదిగ ఆకుటగుగాను క్రింది నుండి వైకి గోయబడును. మొక్కలను దోటలో వేయు నపుడు వేళ్లును బాగుగ బంధింపవలెను. పిమ్మట కు ముందు పెద్ద వేళ్ళ చివరలను గొంచెము కోసివేయబడును. ఒక్కటి తప్ప తక్కినవిలక లన్నియు గోసివేయబడును. మెత్తనివట్టిని గొంచెము ముందుగ గోతిలోబోసి పిమ్మట దానివై మొక్కనుంచి వానివేళ్లు సరియైనస్థితిలో నుండునట్లు సరిచేయబడును. పిమ్మట భూమియొక్క వైపుట్టిని వేళ్ళవై బోసి కప్పి దానివై గోగులలోనుండి తీయబడిన మట్టిని బోసి గట్టిగ జేతులతో దట్టించవలెను. కాళ్ళతోగూడ ద్రొక్కి మట్టి గట్టిగ బిగియఁగట్లు చేయవలెను. వేళ్ళకడ కాళ్ళ యేమియు నుండకూడదు. మొక్కలను విత్తినపిమ్మట నొకటి రెండు కుండలచొప్పున నీరుపోయవలెను. ఇట్లుపోయుటవలన నేలబిగియుటయు, అడుగున కాళ్ళయున్న గప్పడుటయు గలుగును. మొక్కను విత్తినప్పుడు పశువుల వెంటను గోతిలో వేయుట మంచిదికాదు. ఒకటి రెండు గుప్పెళ్లు బూడిదను యెముకల పొడుమును మట్టితో గలిపివేయుట మంచిది. అట్లు వేయుట వలన మొక్కలు బాగుగ బెరుగ నారంభించును. పశువుల వెంటను వేయుటవలన కీటకములు మున్నగునవి బయలుదేరి మొక్కలను బాగుగ బెరుగనియక హానిచేయును. మొక్కచుట్టును భూమివైన పశువుల వెంటను వేయవచ్చును.

అట్లువేయుటచే భూమిలోని తేమ త్వరగా హరింప నుండవలెను. నీరుకట్టినప్పు డెల్లను తేమహరింప నుండునట్లు చేయుటకు మిక్కిలి జాగ్రత్త తీసికొన వలెను. మొక్క చుట్టును భూమి 8 లేక 4 అంగుళముల లోతున తవ్వటము పెట్టుట వలన నీరు త్వరగా హరింప నుండును.
నీరుకట్టు విషయమునందు యెక్కువ జాగ్రత్త గొనవలెను. లోతుగ ముచ్చచేసి అందు నీరు నింపుట మంచి పద్ధతి కాదు. అట్లు నింపుటవలన భూమిలో 8 లేక 4 అంగుళముల లోతుననే చెట్టునకు వేళ్లుపుట్టును. అట్లు వేళ్లుపుట్టిన యెడల యెక్కువ తరుచుగ నీరు కట్టువలసిన యావశ్యకము కలుగును. ఇండియా నంటి యుష్ణదేశములో యిట్లు లేర్పడు నీరు కట్టుట కవకాశము తక్కువగ నుండును. నీరు తాగుగ భూమిలోనికి పోవునట్లు చేయవలెను. భూమిలో మూడు నాలుగు అంగుళముల లోతు వరకు తవ్వటము పెట్టి మట్టి బిగిసియుండునట్లు చేయవలెను. అట్లు చేసినయెడల భూమిలోని తేమ ఆవిరియీపమున నష్టముకాకుండ నిలుచును. దక్షిణహిందూదేశములో ఒక చిన్న మొక్కను విత్తినప్పుడు దానిచుట్టును పక్కమునవేసి అందు నీరుపోయియుండును. విష్ణుతరబడిన పక్కము లెట్టివాయునులేక నట్లేయుండును. ఆ పక్కమునందే పశువులవేద అప్పుడప్పు డెరువుగ బడవేయబడుచుండును. మొక్కవేసిన మొదటిసంవత్సర మిట్లుచేయుట బాగుగనే యున్నది. క్రమక్రమముగ సంవత్సరములు కడచిన కొలది మొక్క వృద్ధియగును. దానికి తగినట్లుగనే భూమిలోని వేళ్లును వృద్ధిమై దూరముగ వ్యాపించును. ఆహారమును వైకొనువేళ్ళు మానునకు క్రమక్రమముగ దూరమగును. అప్పుడు మొక్కచుట్టునుగల చిన్నపళ్లెములో పోయబడు రెండు మూడు ముంతలనీరును చాలదు. ఇట్లు పోయుటవలన మొక్క కెట్టిలాభమును లేకపోవుటయేకాక నీటిని బాగుగ సీల్చివేయు గుణములేని భూములలో మొక్క మొదటిప్రధానపువేరు కుళ్ళిపోవును. ఈవేరు నీటినిగాని వృక్షాహారపదార్థములను గాని వైకొనజాలదు. మొక్కకుబోయునీరు లోతుననుండు పిల్లవేళ్లకు జేరునట్లు పోయవలెను. నీరుకట్టుట కొక మంచి పద్ధతి కలదు. మొక్కలవరుసకు రెండుప్రక్కలను అడుగు లేక అడుగున్నరదూరమున నాగటిచాళ్ళు చేయవలెను. ఈ చాళ్ళగుండ నెక్కుగ నీరు పారునట్లు చేయవలెను. రెండుచాళ్ళయను మధ్యనున్న భూమియంతయు బాగుగతడి పిన పిమ్మట నీరుకట్టుట నిలుపుచేయవలెను. పిమ్మట నొకటి రెండు దినములకువై భూమి బాగుగ నెండిన పిమ్మట పాపటము పెట్టి భూమిని 8 లేక 4 అంగుళముల లోతు వరకు మెత్తగ నుండునట్లు చేయవలెను. ఇట్లు రీతిగ నీరుకట్టినయెడల 20 దినముల కొకసారి తప్ప నీరుకట్టువలసిన యవసర ముండదు. ఇట్టిపద్ధతి నవలంబించినయెడల ద్రాక్ష తీగలు కోసినది మొదలు పండ్లు పండువరకు నాలుకైదు సార్లు కంటె నీరు కట్ట నక్కర లేదు. మొక్కలు యెక్కువగ పూచి నప్పుడు నీరు కట్టగూడదు. అట్లుకట్టుటవలన పూత పోవునాకాయక పోవును. ద్రాక్షకాయలు పండ నారంభించిన పిదప నీరు కట్టుట హానివేయవలెను. ఈ సమయమునందు నీరు కట్టుట వలన పండ్లకట్టిగను, మధురముగను నుండుటకు మారు రుచిలేక నీటితోనిండి పండ్లు పనిపోవుటయు దుట్టించును. మరియు నీరుపండ్లు విశేష కాలము నిలువయుండక చెడి పోవును. నీరు విశేషముగ పనికిరాకపోవుటయే వృక్షాలపు బంటు ప్రశస్త మైనది కాకపోవుటకు గారణము.
ఎరువులు వేయుటనుగూర్చి ప్రత్యేకము నియమించి చెప్పటకు నిలులేదు. భూమిలోని రసాయనిక స్థితిని పరిశోధించి యెరువులు వేయుచున్నయెడల నిందు కనుగొనయును చాలవరకు తగ్గింపవచ్చును. ఒకభూమిలో నైట్రోజను భాస్వరమును దగినంత యుండి పోటాషు తక్కువగ నుండును. అట్టిభూమికి ఒక్కపోటాషు యెరువునే చేర్చవలెను గాని నైట్రోజను, భాస్వరముగల యెరువులనుగూడ వేయుట వ్యర్థముకదా! ప్రతిపంటకును భూమిలోనుండు, నైట్రోజను భాస్వరము, పోటాషునుగూడ కొంత తగ్గుచుండును. పుష్కలమైన పంట గానలే నన్నయెడల నేదినో యొక యెరువును బూర్తిగ వేయవలెను. మొక్కలు ఆంగ్లగృహంశములై పెరుగుటకు భూమిలో లోహపదార్థములేకాక హాస్యనుగుకూడ విశేషముగ నుండవలెను. భూమిలో భాస్వరము మిక్కిలి యెక్కువగ నున్నయెడల మొక్కలు యెక్కువగ కాయునట్లు చేయును. పోటాషు రుచియు మాధుర్యము నొసగును. భాస్వరము లేనిసమయమున పోటాషు యెక్కువగ నుండేనేని అట్టి భూమిలోని మొక్కలపండ్లు పుల్లగ నుండును. నైట్రోజను యెక్కువగ నున్నయెడల పెద్దపండ్లు లభించును. — వ్యవసాయము.

పరిశ్రామిక పంచాయతినభ

మన దేశములోని పరిశ్రమలను గురించి, విచారణ చేయుచున్న పంచాయతీ సభవారు, క్రీస్తునకు నెలవుల యనంతరము 3-వ తేదీనండి. కలకత్తాయందు విచారణ ప్రారంభించిరి. కలకత్తాయందు విచారణపడినవారిలో ప్రథములు ఏ. సి. కార్నగారు. వారు బంగాళా నాగపురము రయలునే కంపెనీయందు యంత్రపువనల ముఖ్య ఇంజనీరుగ నున్నారు. వారు తమ విచారణయందు దీముఖ్యవిషయములను తెలియ జేసిరి : వర్క్సు-షాపులు మున్నగువానియందు పనుల నొప్పు జేప్పటకు ముందు యూరోపీయనులను, ఆంగ్లో ఇండియనులను, భారతీయులను, యంత్రజ్ఞానమునందు తరిగ్గీతు చేయు పద్ధతిని భరతవర్షమునందలి పెద్ద రయలునే లక్ష్మీయు నేర్పరుచు కొనినవి. కాని కాలక్రమమున రయలువేలు, గనాలకు, సంబంధించిన పరిశ్రమలను, తదితర పరిశ్రమలను, కృద్ధియై యంత్రజ్ఞానముకలవారు విశేష మవనగ మగుచున్నారు. రైలువేల వారు తయారుచేయుచున్న వారు ప్రస్తుతము సరిపోవుటలేదు. కేవలము కర్మవిద్యలను నేర్చు విద్యాలయములందు చదువుకొని వచ్చినవారికి వర్క్సు-షాపులందు నెత్తనమువహించి పనిపాటలు చేయించుటకు సామర్థ్యము లేకపోవుచున్నది. వ్యవసాయ కులలోనే చాలమంది యంత్రపువనలను నేర్చుకొనుచు పనితనమును సంపాదించుచున్నారు. సాధారణముగ వారికి చదువు సంధ్యలరావు. వాకి ఆక్షరజ్ఞానము లేకపోయినను చాలమంది మంచి పనితనమును చూపుచున్నారు. రైలువేల వర్క్సు-షాపులం దదనముగ ప్రజలను తరిగ్గీతు చేయుటకు విశేషముగ సామర్థ్యమువలసివచ్చును. ప్రస్తుతము విద్యారాఖికిచ్చుచున్న సామర్థ్యమునండి, కొంత సామర్థ్య నిందుకు వినియోగింపవచ్చును. దేశమునందలి వస్తుసమదాయ మపారము. కావున వస్తు నిర్మాణమున కవనగమైన యంత్రములు, విద్యుచ్ఛక్తి మున్నగువానికి సంబంధించిన పరిశ్రమలు వృద్ధిపొందుట కవకాశములు విశేషముగ నున్నవి.

భారతీయులు చిన్నచిన్న పనులలో ప్రవేశించి, పనినంతను నేర్చుకొనక ఏ పరిశ్రమలోనో నెగ్గి పనిలో చేరుటవలన వారు కృత్రిమవనల సంకలింప జాలకున్నారు. ఆర్. ఎన్. ముఖర్జీగారి ప్రశ్న మునకు కారుగారు సమాధానము చెప్పిరి. భారతీయుల పని గట్టిక పనుల నిచ్చుట మానియింపలేదు. పారిశ్రామిక పాఠశాలలను నెలకొల్పటం కావలసిన యెడల ప్రభుత్వమువారికి రైలువేలం నెలవారు తోడ్పడుచునది మరియొక ప్రశ్నకు కారుగారు సమాధానము చెప్పిరి. ఖగ్గళమునం దున్న కిశోరాలను పెట్టవలసిన యవసరములేదు. వస్తు నిర్మాణము యొక్క విధి విధానమును నేర్పుటకు ఖగ్గళము కాంచగపారా, జూరులపురము, మున్నగు పట్టణములందు పారిశ్రామిక పాఠశాలలను పెట్టుట మంచిదని వారు సర్ హాలంగాగారు ప్రశ్నించి నప్పుడు నెలవిచ్చిరి. రైలుబండ్ల నిర్మాణము భరతవర్షమునందు ముఖ్యపరిశ్రమ. బంగాళా నాగపురము కంపెనీవారు యేపేటకు పరిశ్రమ రూపాయలను ఖర్చుపెట్టి రైలుబండ్ల కట్టించెదరు. బండ్ల కట్టుటయందు కూలీల లోపాలలోపములను కనిపెట్టి పెట్టెనము వహించి, సరిగ పనిచేయించగలవారు లేకున్నారు. వారినివలయును లోగారు ప్రశ్నించ చెప్పి యుండిరి. బండ్లనుకట్టు వర్క్సు-షాపులందు చదువుకొని భారతీయులను చేర్చుకొని తరిగ్గీతు చేయుటకు జరిగిన యేర్పాటు నిర్విఫలముగ సాగుచున్నది. ప్రస్తుతము ఇరువది మంది పిల్ల లీపయందు తరిగ్గీ తగుచున్నారు. ఆసలు యేర్పాటులను కారుగారు చేసినప్పుడు తరిగ్గీతగుచున్న పిల్లల లాభ నష్టములను గురించి వారు ముఖ్యముగ నొచ్చించిరి. గుమస్తా లుగ పనిచేయువారికంటె వీరికి యెక్కువ లాభకరముగ నుండును.

తరువాత ఎల్. గొల్లగారు సాక్ష్య మిచ్చిరి. వారు కుమారుడుభీయందలి సిరికా పనులకు జనరలు మేనేజరుగ నున్నారు. కూలీ లభింపని పొందుటకు ప్రాథమిక విద్యాప్రతి పత్తి యవసరమనివారు నుడిచిరి. ఇటుకల వెంకులకుండల పరిశ్రమలకు ప్రభుత్వమువారు ధనసహాయము చేయవలసరము లేదని వారి యభిప్రాయము.

తదనంతరము బంగాళములోని పరపతి సంఘముల రిజిస్ట్రారు జే. ఎం. మైత్రగారు సాక్ష్య మిచ్చిరి. వారు తమ సాక్ష్యమునందు తెలిపిన ముఖ్యవిషయము లీక్రింద ప్రకటితములు: పరిశ్రమలకు పెట్టుబడి యవసరము. ఈ కార్యమును నెరవేర్చుటకు పరపతి సంఘములు చాలవరకును తోడ్పడవచ్చును. భాగ నిర్మితమైన కంపెనీలు విశేషముగ తలయెత్తుటకు వీలుగ నుండునట్లు ప్రస్తుతపు కంపెనీల కాసనము

వ్యాపారానుకూలముగ సంస్కరించవలయును. ఆట్టి కంపెనీల విషయమై దొరతనమువారికి జోక్య ముండవలయును. భాగనిర్మితమైన కంపెనీలను రిజిస్టరుచేయు పనిని పారిశ్రామికాధికారికి జిప్పగించవలయును. కుండలు చేయుట, లీ వా ను ల ను నేయుట, మున్నగు గృహపరిశ్రమలను వృద్ధిచేయుటకు పరపతి సంఘముల కెట్టి యవకాశములు కలవో వానిని వారు వివరించిరి. కూలీ లేయేవృత్తుల నవలంబించెదగో ఆవృత్తికి తగిన జ్ఞానమును వారికి కలిగించుటకు యత్నములు చేయవలయును. ప్రతిరాజధానియందును పారిశ్రామికాధికారు లుండవలయును. వారు పారిశ్రామిక నిపుణులుగ నుండ నవసరములేను. వారికి పరిపాలనానుభవముండన చాలును. సామాన్యవిద్యతో పాటు ప్రత్యేకపారిశ్రామిక జ్ఞానమును వ్యాపింపజేయుటకు వాణిజ్య విద్యాలయములను కళాశాలలను నెలకొల్పటం యుక్తము. ప్రస్తుతపు కంపెనీ చట్టము పారిశ్రామికాభ్యుదయమునకుసాహాయ్యకారిగ లేదు. కంపెనీల చట్టమును మార్పుటకు కలకత్తావా రొప్పుకొనక పోవచ్చునుగాని జిల్లాలలోని వారిందున కంగీకరించెదరు.

లోగారు:— ఏకారణముచేత కంపెనీలచట్టము పరిశ్రమలకు పనికివచ్చుటలేదు.

మైత్ర:— దానివలన కలుగవలసినంతలాభము కలుగుటలేదు?

4-వ తేదీ ప్రాతఃకాలమునందు జరిగిన విచారణయందు జంతుశాస్త్రజ్ఞులగు ఎల్. ఆరండేలుగారును, బంగాళము, లీహారు ఒరిస్సాలోని మత్స్యశాఖోపాధ్యక్షులగు టి. సోతువేలుగారును విచారించబడిరి. ఏవిషయమును గురించియైనను, శాస్త్ర నిపుణుల యభిప్రాయమును కనుగొనుటకు ఇంజీరులు ఇన్నిటూటూడాగా వ్రాయుటకంటె తిన్నగ వారికేవ్రాసి కనుగొనిన ఆలస్యము జరుగదని ఆరండేలుగారు తమ సాక్ష్యమునందు తెలియజేసిరి. కలకత్తాలో నెలకొల్పిన వాణిజ్య వస్తుప్రదర్శనశాలను జూరువారికి భరతవర్షమునందు నాణ్యులగు వస్తువులకు బదులు నాణకము వస్తువులను తయారుచేయుచు రసభావ ముదయించును. యుద్ధాంధమునందు తాత్కాలికముగ నుండిన ఆధ్వర్యపు స్థితిగతు లిప్పుడు లేవు. ప్రస్తుత మేర్పాటుచేసినవస్తువులను జూచిన వారి కాభావము కొంతవరకు తగ్గుచున్నది. భరతవర్షమునందు ప్రత్యేకాస్త్రాభివృద్ధికి రెండు లోపములు కన్పట్టుచున్నవి. ఎవరో అల్పసంఖ్యాకులు మాత్రమే దానినిమిద్రము పనిచేయుచున్నారు. ఇది మొదటి కారణము. సాహిత్య శాస్త్ర పండితులకు ఉన్న తపదపులు లభించుట కవకాశములు లేవు. వారికి జీతములు మిక్కిలి తక్కువ. ఇది రెండవ కారణము. జీవశాస్త్రమునందు సాంకేతిక పరిశోధనవలన వ్యవ ప్రయాసయే గాని ఫలముండదు. శాస్త్రజ్ఞులు తగినంత మంది పరిశోధనమునకు తోడ్పడినయెడల కార్యకారిగ నుండును. జీవశాస్త్రమునందు విద్యాధులను తరిగ్గీతు చేయుటకు బంగాళమునం దేముచు చేయులేదు. వారిచేత ఫలప్రదమైన పనులను చేయించుకొనుట లేదు. శాస్త్రాభివృద్ధికి ప్రకృతిపరిశోధన చురగరము. రాజధాను లన్నియు కలిసి పనిచేసినయెడల జలచరపరిశ్రమ వృద్ధిపొందును. ఎవరికి వారు తమకు దొచ్చినట్లు పనిచేసినయెడల ఆభివృద్ధికి వచ్చుట కవకాశముండదు. ఇండియను వస్తుప్రదర్శనశాలయందు విద్యారాఖను ఏర్పాటు చేయవలయును. ప్రకృతిపారిశ్రమను బోధించుటకు నిపుణులను ఇంగ్లండునండి రప్పించవలయును.

మత్స్యసాహాయ్యాధికారి యగు టి. సోతువేలుగారు తమ సాక్ష్యమునందు బంగాళములోని మత్స్య పరిశ్రమపు ప్రస్తుతస్థితిని వివరించిరి. మత్స్యపరిశ్రమ విషయమై క్రమమైన నిబంధనలు లేకపోవుటవలన అనర్థదాయకముగ నున్నది. నీటి పారుదల యేర్పాటువలనను, మత్స్య పరిశ్రమాభివృద్ధికి భంగకరముగ నున్నది. మత్స్య పరిశ్రమకు కలిగిన నష్టము వ్యవసాయాభివృద్ధి కనుకూల పడినది. ఒకవిధివిధానము ననుసరించి పని చేయవలయునని సాక్షికోకి, ఎన్నియో సిఫార్సులను చేసిరి. మత్స్య సాలనాశాఖను ప్రత్యేకము ఏర్పాటు చేయవలయును.

డాక్టరు ఎం. మైత్ర, జే. మేక్ గ్లాస్సునగారు కూడ 4-వ తేదీ సాయంత్రము సాక్ష్యమిచ్చిరి. డాక్టరు మైత్ర శస్త్రవైద్యులు. జ్యూనీయర్ యుద్ధము పాసగినప్పటినుండియు శస్త్రచికిత్స పరీక్షకముల భర వెరిగి వీనిని దేశములో విశేషముగ తయారుచేయించుట కవకాశము కలిగినదని వారుతమ సాక్ష్యమునందు నెలవిచ్చిరి. భారతీయులు నెలకొల్పిన పరిశ్రమాభివృద్ధికుండ ప్రతిబంధకములను వారు తెలిపి విదేశీయుల పోటికి తూగుటకు ప్రభుత్వమువారు సహాయముచేయవలసినదని కోరిరి.

పంచదార పరిశ్రమను గురించి మేక్ గ్లాస్సునగారు సాక్ష్య మిచ్చిరి. పారిశ్రామిక పరిశోధకసంఘమువారు భరతవర్షమునంతయు పనిచేయవలయును. వివిధశాఖలవారు తలయొక కొంత పనిని చేయుచున్నారు. పారిశ్రామిక సంఘమువారివని బూరవలయును. నాగవర్తకమునం దుండిన కష్టములను సాక్షి వివరించిరి. నారమీద పెట్టిన డబ్బు తిన్నగరాదు. వ్యవసాయదారులు నారను నిలువజేయుచును. వ్యవసాయదారులు నోట్లను హుండీలను పుచ్చుకోక పోవుటచేత సామర్థ్య ధారాగముగ చెలూనునీ కాదు. వీనికి దేశీయులే విశేషముగ పెట్టుబడి పెట్టుచును. ప్రత్తి ఉన్ని కడులుగ విశేషము నార నుపయోగిం చవచ్చును. ఇందుకు సంబంధించిన పరిశోధనలను చేయవలయును. స్థిరాస్తి పంపకపు నిబంధనలకు సంబంధించిన చిక్కుల తీర్పులయను. రాకపోకల సగుపాయములు లేకపోవుటవలన నారవర్తకము నకు ప్రతిబంధకముగ నున్నది. ఆంగ్లాసామ్రాజ్యములో నెంతయో నారవర్తకము చేయవచ్చునని నారవ్యాపా సంఘము వారి యాశయము. ఆంగ్లాసామ్రాజ్య బహిష్కారములందు ముఖ్యముగ శత్రుదేశములందు నారను విశేషము తయారు చేయుటకు వీలులేకుండ ప్రభుత్వమువారు ఏర్పాటులను జేసినయెడల సంఘమువారుకూడ తోడ్పడుదురు.

యుద్ధము వచ్చినప్పటి నుండియు బంగాళములోని వ్యవసాయదారులు నారను విశేషముగ నిలువజేయుచున్నారు.

తదనంతరము కలకత్తా షావాలెను కంపెనీకి సంబంధించిన జే. బి. లాయడుగారు సాక్ష్య మిచ్చిరి. దొరతనమువారు పరిశ్రమలకు ధనసహాయము చేసినప్పుడు వారియందు విశేషాధికార ముండవలయునని వారు చెప్పియుండిరి. శాస్త్ర నిపుణుల యాజమాన్యముక్రింద ఆధునికపద్ధతుల ననుసరించి, బంగారునందు తోళ్ళు బాగుచేయు కార్యకారమును నెలకొల్పవలయును. విదేశీయులందును అధినివేశీయులందును భారతీయ వర్తకప్రతి నిధు లుండవలయును.

తరువాత డి. మీతుగారు (గ్రహముకంపెనీ) సాక్ష్య మిచ్చిరి. వ్యవసాయస్థితికి తగినట్లు సామర్థ్యముతో పనిచేయుటకు బంగాళములోని వ్యవసాయ శాఖయందు చాలింతమంది యుద్యోగులు లేరు. వ్యవసాయశాఖవారు చేయదలచిన పని ప్రజలయందు చాలవరకు వ్యాపించలేదు. కావున దాని ప్రయోజనము పూర్తిగ గలుగుటలేదు. ఎక్కువ మంది యుద్యోగులను ఏర్పాటు చేసేయు నూతన పద్ధతులను సరించి వ్యవసాయ కళాశాల నెలకొల్పియు, వ్యవసాయశాఖ ప్రయోజనమును వృద్ధి చేయవలయును.

జి. డి. హోవుగారు చిరగత సాక్ష్యమిచ్చిరి. గత దేశమునందు కష్టనిర్వాణముకు కావలసిన మునుపవర్తకము పుష్కలముగ దొరుకు గావు ఇంగ్లండులోని ఇంగ్లీషులు ఇన్నిటూటూడునందు జరుగు పరిశోధనలు భారతీయుల జేసినపుట సంభావ్యముగ నుండునని వారు తమ సాక్ష్యమునందు తెలిపిరి.

9-వ తేదీవరకును విచారణ నిలుపువల చేసబడింది. పంచాయతీసభవారు ఉత్కలపరిశ్రమలను జూచుటకు ప్రత్యేకపు బండిలో కల్గి సాక్షి పట్టణములకు దయచేసిరి.

9-వ తేదీ యువయునునందు పంచాయతీ సభవారు సాక్షి పట్టణమునండి, కలకత్తాకు తిరిగి వచ్చియుండిరి. కల్గి పట్టణమునందు బంగాళా ఉత్కల కార్యకాము కలను. దానికి, మార్చిను కంపెనీవారు కార్యనిర్వాహకులు. శిరిగామునాడు పంచాయతీ సభవారు ఆకార్యకామును దర్శించిరి. ఆ దినముననే వారు బాగవ్వమునందలి, కుమార్ సూరీ ఇంజనీరింగువర్క్సును సీలికా ఇంజిల కార్యకామును కూడ చూచియుండిరి.

సర్ ఆర్. ఎన్. ముఖర్జీగారు ఉత్కల కార్యకాము నకు తీసికొని వెళ్లి ఆచూ శాఖలందు జరుగు పనులను తెలియ జేసిరి.

ఆదివారమునాడు సభ్యులు సాక్షి పట్టణము వెళ్లిరి. వారక్రమే తాతా ఉత్కల పరిశ్రమాగారమును చూచిరి. సభ్యు లాదివారయంతయు, పట్టణముగోని వివిధ ప్రాంతములను, పరివాండ్ర గృహములను, కూలీల ఇండ్లను, యుద్యోగులు నివసించు ప్రదేశమును, కష్ట పాఠశాలను, వైద్యాలయము మున్నగు వానిని చూచిరి.

సోమవారము ఉదయమున సభ్యులకు టిక్యెట్ల గాలు (సామాన్య కార్యనిర్వాహకుడు) వివిధ శాఖలయందును పనిని వివరించిరి. యంత్రాలయమునకు సంబంధించిన వివిధ ప్రదేశములను సభ్యులు చిత్రించిరి. సభ్యులు తాము చూచిన గానికీ సంతసించి వారు తమ గూనందమును, టిక్యెట్ల గారికి వెల్లడించిరి.

కావలెను.

15 రూపాయల జీతముతో ఒక సర్వేయరును, 20 రూపాయలతో ఒక పేవరుసరును పొందగల జమీందారికి కాలెను. భత్యము రోజు 1-కి రు. 0-8-0 లును, మైలేజి రు. 0-1-6 ను ఇచ్చుటకును. దరఖాస్తులు సాలూరు దివానుగారికి, సాలూరు అని పంపవలెను.

కవియోనుక్రమణిక.

ద్రాక్షకోటలు

పారిశ్రామిక సంఘావళిసభ

ప్రధానవ్యాసములు

యద్ధము-సంధి

నాల్గవ శాస్త్రసభాసభ

విరోధానుభవసంగ్రహము

విదేశీ తంత్రపాత్రలు

తేజోవంశీవార్తలు

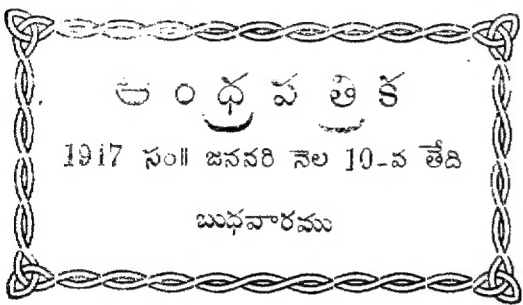
సర్ జార్జి బారెట్ గారు

ఇంగ్లీషు సంకీర్తనార్తలు

చరిత్రపత్రము

9-10, 11-12

18

యద్ధము-సంధి.

యద్ధమునకు సంధి అంతము. సంధికి యద్ధము మొదలు. యద్ధ మెప్పుడు ముగియునదియును సంధి ఎప్పుడు కుదురునదియును దేవున కెరుక. మూడు వారములపండియును సంధివార్తలు వ్యాపించుచున్నవి. జర్మనులు రుషేనియాను జయించి సంధి ప్రయత్నములకు తాము సిద్ధముగ నున్నామని లోకమునకు తెలియజేసిరి. విల్సనుగారు సంధి ప్రయత్నములకు పూనుకొనుటకు మొదలిడిరి. సంధినియమములను జర్మనులు తెలిపి యుండలేదు. మిత్రమండలి జర్మనుల సంధిప్రయత్నములను నిరాకరించినది. మిత్రమండలి యద్ధసభ నిర్ణయమైన సంపూర్ణమైన విజయము గలుగువరకు సంధి ప్రయత్నములు వ్యర్థమని నిర్ణయించినది. విల్సను గారు తిరిగి సంధిప్రయత్నములను జేయబూనుకొనిరి. జర్మనులు వారి సంధినియమములను విల్సనుగారికి రహస్యముగ దెలిపినటులు వార్తలు ప్రకటించుచున్నవి. ఆస్ట్రియా చక్రవర్తి జర్మను ఘోషించుటవలన మంత్రులను తొలగించి శాంతికాములైన మంత్రులను నియమించుచున్నటులు వార్తలు తెలుపుచున్నవి. సంధివచనము లిటులు జరుగుచుండగ జర్మనులు క్రమక్రమముగ రుషేనియాను వెనుకకు నెట్టుచున్నారు. మిత్రమండలియందు యద్ధసన్నాహములను విజయము నాకాంక్షించుచు విడివిగ పట్టుదలతో జేయుచున్నారు. ఇట్టి సంధిగీర్తియందు యద్ధమా సంధిమా రానున్నదని లోకము నిరీక్షించుచున్నది. కాని వైవస్థయ మెటు లున్నది ఊహించుట సాధ్యము గాదు.

రుషేనియా రంగము

యుద్ధానికి రుషేనియా రంగమునందు జర్మనులకు సంపూర్ణముగ ననుకూలముగ నున్నది. డోబ్రుజ్జ సంపూర్ణముగ జర్మనులకు వశమైనది. వామ్యాబునదికి దక్షిణమునను తూర్పునను జర్మనులకు మిత్రమండలి సైన్యమువలన భయము పోయినది. ధాన్యరాసులు నిలువయుండే బైలా

యును జర్మనుల వశమైనది. బైలా రుషేనియా యందు ఉత్తరమునందు ముఖ్యమైన పట్టణము. ధాన్యరాసుల ఎగుమతి దిగుమతులకు వలయు యంత్రసామగ్రి విశేషముగ నాపట్టణమునందు గలదు. ఆపట్టణము వశమగుటవలన జర్మనులకు గలిగిన లాభమును ప్రస్తుతము నిర్ణయించుట సాధ్యము గాదు. కాని జర్మను రాజ్యమునందు బైలావలనమువలన నపారమైన యుత్సాహ ప్రవాసము వ్యాపించిన దని విదితమగుచున్నది. డోబ్రుజ్జ విజయము యద్ధప్రసానమునం దొక చిత్రప్రకరణ మని మిత్రమండలియుద్ధతంత్రజ్ఞులు సయిత మంగీకరించు చున్నారు. రుషేనియా యందలి వలేషియా సంపూర్ణముగ వశమైనది. జర్మను లుత్తరదిశాభిముఖులై మోల్దేవియాను వశపరచుకొనుటకై ప్రయత్నములను జేయుచున్నారు. మోల్దేవియా యందలి ఫోకనిఫంటెని ప్రాంతమున యద్ధము జరుగుచున్నది. ఫోకను జర్మనులకు స్వాధీనమైనది. ఫాలెను హాయను సైన్యము లచటను గలవు. సీరెతు నదీముఖమున తుములసంగ్రామము జరుగుచున్నది. సీరెతు నదీముఖమును వదలిన పూతు నదీముఖము రక్షకసాధనముగ నుండగలదు. రుషేనియాకు నూతనరాజధాని యైన జస్సి ఇంకను నుత్తరమున 140 మైళ్లదూరమునం దుండును. డోబ్రుజ్జయందలి శత్రువుల సైన్యములు దక్షిణదిశకు బోవునను ప్రతీతిగలదు. రుష్యనులు రుషేనియాను గలిసి సీరెతుప్రాంతమునందు గాని పూతుప్రాంతమునందు గాని శత్రువులను ప్రతిఘటించుదు రను వార్తలు తెలియుచున్నవి. రుషేనియా విజయము వలన జర్మనులకు గలిగిన యార్థికలాభమును నిర్ణయించుటకు వీలులేదు. ధాన్యరాసులు నూనె గనులు సంపూర్ణముగ నాశనము చేయబడినవని యద్ధవార్తలు తెలుపుచున్నవి. కాని జర్మనులకు కొంతయైనను ధాన్యలాభము గలిగినదని నమ్మవలయును.

ఇతర రంగములు

పడమటిరంగము మంచువలన బురదతో నిండినది. సైన్యముల గమనాగమనములు సాధ్యము గాకున్నది. ఆరంగమునందు సైనికులకు యద్ధసామగ్రిలకు కొరతలేదు. యోధుల యుత్సాహమును నపారముగ నున్నది. తూర్పు రంగమునందు రీగానుండి గలిషియా వరకును శీతోష్ణస్థితి దుర్భరముగ నున్నది. ఇటీవల రీగా ప్రాంతమునందు రుష్యనులకు స్వల్ప విజయము గలిగినది. ఆముఖమున జర్మనుల స్థితియును రుష్యనుల స్థితియును సమానముగ నున్నది. కాకసను రంగమునందు మొలలోతు మంచువలన గమనాగమనములు దుస్థరములు. మాసిడోనియా రంగమునందు దలి స్థితి విషమముగ నున్నది. మిత్రమండలి సైన్యములు మోనాస్టరు దాటి యావలకు బోవ జాలకున్నవి. శీతస్థితియే దీనికి కారణము. గ్రీసు రాజయొక్క విద్రోహభీషాయములు తుదముట్టలేదు. మిత్రమండలి సందేశమునకు తగిన ప్రత్యుత్తర మొసగలేదు. మీదుమిక్కిలి యద్ధమునకు ప్రయత్నముచేయుచున్నాడు. సేనాధ్యక్షుడు సరైలు సైన్యమును తాకుటకై గ్రీసురాజు ప్రయత్నించుచున్నటులు వార్తలు తెలుపుచున్నవి. డోబ్రుజ్జ నుండి విముక్తమైన మెకెస్సుగారి సైన్యములు సలోనికా రంగమునకు మరలి గ్రీసురాజునకు సహాయము చేయవచ్చును. గ్రీసురాజుంకాలము

తటస్థభావమును వహించి ఇప్పుడు రణరంగము నందు జేరుటకు గల కారణము జర్మనుల రుషేనియావిజయ మని నమ్మదగియున్నది. ఈ రంగమునందు గ్రీసు సైన్యములకును జర్మను సైన్యములకును కలియక గలిగిన మిత్రమండలి సైన్యములకు విషమావస్థ గలుగవచ్చును. మిత్రమండలి విలంబము వారి నిట్టి విషమదశకు పాలుచేయుచున్నది. జర్మనులు రుషేనియా యందువలె గ్రీసునందు మిత్రమండలి స్థిరప్రవృత్తితో పనిజేసిన ఈ విషమదశ గలుగుట కవకాశ ముండదు. ఇటలీరంగమునందు కారోస్ ప్రస్థమున ఇటలీవారికి విజయము గలుగుచున్నది. యుద్ధస్థితి మొత్తముమీద జర్మనుల కనుకూలముగ నున్నదని విదితమగుచున్నది. సంధివచనములు

యుద్ధస్థితి జర్మనుల కనుకూలముగ నున్నను జర్మనులు సంధి ప్రయత్నముల కేల గడంగిరను ప్రశ్న గలుగుచున్నది. విజయమునకు సైనికులు, ద్రవ్యము, యుద్ధద్రవ్యము సాధనములని సామాన్యముగ దెలిసిన విషయము. జర్మనుల యుద్ధస్థితి అనుకూలముగ నున్నను వారి సైన్యమున కపారమైన నష్టము గలిగిన దనియును వారి సైన్యమున ఈజిప్టు తూర్పుఆఫ్రికా రంగములందు గాక గత వత్సరమునందు మొత్తముమీద 5,02,433 మందిని మిత్రమండలి బాదీలుగ పట్టుకొని రనియును, వర్షము ముఖమునందు పరాసువారికి 26,660, సోముటలమునందు 51,840, ఆంగ్లలకు 40,500, ఇటలీవారికి 52,250, రుష్యులకు 4,00,000 మాసిడోనియా యందు 11,173 మందియు, దొరకిర నియును తెలియుచున్నది. ఒక ప్రాస్తుదేశము నందే గత వత్సరమునందు జర్మను సైనికులు పది లక్షలకుపైగ నష్టమైరట. ఆస్థిక్తియును అనుకూలముగ లేదనియును యద్ధవార్తలు తెలుపుచున్నవి. భోజనపదార్థములు సైనికులకు సయితముదుర్లభము లగుచున్నవని యద్ధవార్తలు తెలుపుచున్నవి. సైనికులు లగ్నాన్నమునుతీని యద్ధమును జేయుచున్నారని ప్రతీతి గలదు. తుర్కీయందును ఆస్త్రియా యందును ప్రజలస్థితి దుర్భరముగ నున్నదని తెలియుచున్నది. ఆస్త్రియా యందు క్రొత్తచక్రవర్తి ప్రజల దుర్భరదుఃఖమునుజూడజాలకను శాంతికాములను దరిజేర్చుచున్నాడనియును పోవును సంధి నొడగూర్చుటకై వేడినాడనియును తెలియుచున్నది. జర్మనుల జలాంతగ్రామికులు విచ్చలవిడిగ వ్యాపారనౌకలను ముంచుచున్నను ఆంగ్లేయుల నౌకావ్యాపార నిరోధక తంత్రము జర్మనులకు కంతపాశముగ నున్నదని తెలియుచున్నది. దీనికి తరణోపాయము సంధిగాని భాల్కను రంగమునందు సంపూర్ణాధికారము గాని కావలయును. వర్తమానస్థితియందు మిత్రమండలి సంధిప్రయత్నముల కంగీకరించుట వారి ప్రతిభకును ధర్మసంస్థాపనమునకును ప్రతికూలము. శత్రుదేశములందువలె మిత్రమండలి రాజ్యములందును ఆహార పదార్థములకు కర వేర్పడినది. ద్రవ్యావపత్తికి భంగము గలిగినది. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యప్రతిపత్తి మిత్రమండలి సుఖస్థితికి గారణము. బ్రిటిషు సామ్రాజ్య వాసులందరును లాయుడు జార్జి గారివలె స్థిరసంకల్పమును బూని విజయమునకై వారి సంపదలను బలమును వినియోగింపవలసి యుండును. రోమునందు సోమవారమునాడు మిత్రమండలి మంత్రులందరును గూడి మిత్రమండలిసంకల్పసిద్ధి యగువరకును సంధిప్రయత్నము లసంగతములని నిర్ణయించిరి. అన్ని విషయములను సింహావలోకనము చేయుటవలనను యుద్ధము ప్రస్తుతము ముగియదనియును సంధి యసాధ్యమనియును నిర్ణయింప దగియున్నది.

నాల్గవ శాస్త్రవిచారణసభ

పురుష ప్రకృతివికాసమునకు శాస్త్రజ్ఞానము గలుగుచున్నది. పురుషజ్ఞానమునకు ఆధ్యాత్మికశాస్త్రములును ప్రకృతి పరిజ్ఞానమునకు ఆధిభౌతిక శాస్త్రములును దోడ్పడుచున్నవి. ఆధ్యాత్మికశాస్త్ర పరిజ్ఞానమునకు భరతఖండము ప్రసిద్ధిని బడసినది. ఉపనిషత్తులందును, గీతలందును, బ్రహ్మసూత్రములందును, ఆధ్యాత్మికతత్వము విరళముగ విస్తరింపబడినది. ప్రకృతిశాస్త్ర పరిజ్ఞానము భారతీయులకు నూతనము గాక పోయినను దాని క్రమపరిశోధనము పాశ్చాత్య సంస్కరమువలన గలిగినది. ప్రకృతిశాస్త్ర విచారణనుజేయుటకై నాల్గవ శాస్త్ర విచారణసభ బెంగళూరునందు గూడినది. సర్ ఆల్ ఫ్రెడు గిబ్బి బోరను ఆధ్యక్షుడు. ఈసభ శాస్త్రపురోవృద్ధి కేంద్రమైన బ్రిటీషు సంఘమును బోలియున్నది. బ్రిటీషు సంఘము 1831-వ సం॥ము నందు స్థాపింపబడినది. గతించిన 85 ఏండ్లలోను ఆ సంఘమువలన శాస్త్రపరిశోధన కుపకృతిగలిగినది. ఆ సంఘా ద్దేశములు. 1. శాస్త్రాన్వేషణము నభివృద్ధి చేయుట, 2. బ్రిటీషు సామాజ్యము లోని శాస్త్రజ్ఞులకును నితర ప్రాంతముల లోని శాస్త్రజ్ఞులకును సంబంధమును గలిగించుట, 3. శాస్త్ర విషయముల పట్లను శ్రద్ధగలిగించుట శాస్త్రవాగ్దశమునకు గల ప్రతిబంధకములను తొలగించుటయై యున్నవి. హిందూ దేశమునందు శాస్త్రపరిశోధనలకై ఢేరాఘాను, పూనాకపాలి ప్రాంతములం దేటేటను పాలకులు 14 లక్షల రూప్యములను వ్యయము చేయుచున్నారు. నురియును మ్యూజియములు శాస్త్ర పరిశోధనకాలలు మొదలగువానిని చేర్చిన సం॥కు 75 లక్షల రూప్యములను పాలకులు వ్యయము చేయుచున్నారు. సర్వేలనుకూడ శాస్త్రాన్వేషణముగ బరిగణించుట బోరను గారితలంపు. పాలకులు వ్యయముచేయు 75 లక్షల రూప్యములు శాస్త్రాన్వేషణమున కని ఎవరును సాహసించి చెప్ప నేరరు. హిందూదేశమున కంతకును ముఖ్యమైన శాస్త్రాన్వేషణకాలలు మొకటిమాత్రమే కలదు. అది బెంగళూరునందు జెమ్మెట్టి నసర్వాంజి తాతాగారి యాదార్యము వలన స్థాపింప బడినది. ఈ విషయము నందు హిందూదేశమునకును బ్రిటీషు ద్వీపములకును పోలిక లేదు. శాగ్యవంతమై వృద్ధిపొందిన బ్రిటీషు ద్వీపములకును భాగ్యము లేకను వెనుకబడియున్న భరత వర్షమునకును నీ విషయము నందు పోలిక లేదు. జర్మని జపాను దేశములతో పోల్చిన మన దేశమునందు రాజ్యావాయము నుండి శాస్త్రాన్వేషణమునకై వ్యయముచేయు ద్రవ్యము స్వల్పముని విదిత మగుచున్నది.

శాస్త్రవిచారణ సభవలన శాస్త్రాన్వేషణమునకు విశేష మైన లాభము గలుగ నేరదు. కాఖా సంఘము లందు వ్యాసములు చదువ బడును. సామాన్య సభయందు గొన్ని వ్యాసములు చదువబడును. చదివిన యువ వ్యాసములు శాస్త్రచర్చలు గాని ప్రకృతోపయోగములు గావు. ఆధ్యక్షుడు చెప్పినట్లులు స్థిర సంఘమేర్పడి సభ్యులు సంవత్సరమునకు దంతటను విషయ విచక్షణమును జేసి సభా సమాజేశ సమయమునందు సంప్రదించి విషయ నిర్ధారణను జేసిన సభాపయోగము వికసించ గలదు. శాస్త్రజ్ఞుల ఏకాంత వాసము శాస్త్రాన్వేషకుల నిర్వాగ్యత్యమునకు మూల కారణమని అధ్యక్షుడు తెలిపిన యభిప్రాయము యోచనార్హము. శాస్త్రవిచారణ సభ వలన నీలాపము పోగలదు. శాస్త్రాన్వేషణమునకు చెండు ఫలములు. తత్వవిజ్ఞయము. ఉపయోగ సాధనము. శాస్త్రాన్వేషణమును కేవలము జ్ఞానమును సంపాదించుటకై చేయుట యుద్దయము. కాని లోకమునందు జ్ఞానమును లాభమునకు గాకను కేవలము జ్ఞానమునకై నేవించెడి వారకుడుగనున్నారు. ముఖ్యముగ మనదేశమునందు విద్యోపాసనము నకు గారణములాభముగాని తత్వజ్ఞానముగాదు. కార్మి జిగారు 7 కోట్ల మూలధనముతో స్థాపించిన శాస్త్రాన్వేషణకాలమును శాస్త్రాన్వేషణము వలన గలుగు తత్వజ్ఞానము లో కాభ్యుదయమున కుపచరింపవలయునని కోరుచున్నది. శాస్త్రాన్వేషణము కేవలము జ్ఞానమునకుగాని లేక లాభముతో గూడిన జ్ఞానమునకుగాని ఉపయోగపడవచ్చును. శాస్త్రాన్వేషణమును జేయుటకై యంత్రకాల లవసరము. యంత్రకాలలందు మూడుకాఖలుండ న ని యు ను ఒక కాఖ వస్తు నిర్మాణోపయోగములకును ఒక కాఖ వస్తు సారమును గ్రహించి నూతన వస్తునిర్మాణమును చేయుటకును ఒక కాఖ వస్తు తత్వమును గ్రహించి నూతన పదార్థ నిర్మాణమును జేయుటకును సుపయోగపడుననియును డాక్టరు మీనుగారు చెప్పిరి. బోర్గునుండి కీలుతీయుట యొక కాఖపని. కీలును శుభ్రము చేసి చవుకచేసి ధనము నార్జించుట వేరొక కాఖపని. కీలు తత్వమును నిర్ణయించి భూతములను వేరుపరచి వినియ

సంయోగముల వలనను రంగులను సువాసన ద్రవ్యములను నిర్మించు సిద్ధాంతమును స్థాపించుట మూడవ కాఖ పని. శాస్త్రాన్వేషణము నందు మూలాన్వేషణము గ మాన మైనది. ఆపనిని సాధించుట కనేకమైన ఏండ్లు పట్టునని బోరనుగారు చెప్పియుండిరి. తత్త్వాన్వేషణమును నూతన నిర్మాణ మనునందుననియును తత్త్వాన్వేషణమునందు లాభాపేక్ష లేదనియును సర్ రె లాంకెస్టరు చెప్పియుండెను. సిద్ధాంతము లో నుపయోగము పుట్టి రూపమును ధరించుచున్నది. కాని సిద్ధాంతమునకును సుపయోగమునకును కార్యకారణములకువలె నవిసాధానసంబంధముగలదు. వ్యవసాయమునందును పరిశ్రమ లందును వైద్యమునందును కళలందును తత్త్వాన్వేషణములు భిన్న రూపములను ప్రత్యక్ష మగుచుండును. సర్ ఫ్రాన్సిసు బేకను తత్త్వాన్వేషణకులు ఘోరదర్శకు లనియును నూతన నిర్మాణము లోకోపకారులనియును వర్ణించెను. బోరనుగారు తత్త్వాన్వేషణమునకు లాభాచ్ఛాదము గొరవ హీనమని తెలిపినను తత్త్వాన్వేషణమునకు ఫలము లాభమని యంగీకరించవలయును. లాభాపేక్షవలన తత్త్వాన్వేషణమునకు దైజము గలుగుచున్నది. తత్త్వాన్వేషణమువలన లాభము గలుగుచున్నది. ఎడి సుమార్కొని గారిల తత్త్వాన్వేషణమువలన లాభముగలిగినది. వారు పొందిన లాభము ఇతరులను తత్త్వాన్వేషణమునకు ప్రోత్సహించుచున్నది. కాని తత్త్వమును కేవలము లాభాపేక్షతో నేవించిన తత్త్వదర్శనము దుర్లభమగును. శాస్త్రాన్వేషణము ను లాభాపేక్షతో నైనను చేయువారు ధన్యులు. శాస్త్రాన్వేషణమునకు తత్వవిజ్ఞయమునకై చేయువారు ధన్యులేము. శాస్త్ర దేశత సుపాసించుటకు భక్తియును జ్ఞానమును సాధనములు. భక్తులు లాభమును జ్ఞానమును నపేక్షించుదురు. సర్ ఆల్ ఫ్రెడు గిబ్బి బోరనుగారి ఆరంభోపన్యాసము శాస్త్రాన్వేషణమునకు వ్యాఖ్యచేయుటతో ముగిసినది. భరతఖండమునందు శాస్త్రాన్వేషణకాలములను స్థాపించుటెట్లులో అవి జ్ఞానవికాసమునకును సంపద్యికాసమునకును దోడ్పడుటెట్లులో పాలకు లీవిషయమునం దేమిచేయుచున్నారో శాస్త్రపట్టభద్రులకు దేశమునందు శాస్త్రాన్వేషణమున కవకాశము లేమిగలవో మొదలగు సమస్యలను తలవెట్టినెన తలవెట్టలేదు. పురుష వికాసమునకును ప్రకృతి వికాసమునకును సుపయోగపడని శాస్త్ర విచారణము వలన నేమి ప్రయోజనము గలుగును. అధికార వర్ణమునకు జెందిన బోరనుగారు పాలకులు 75 లక్షలు సంవత్సరమునకు శాస్త్రాన్వేషణమునకై వ్యయము చేయుచున్నారని సం తృప్తిని పొందుటయందు వింతలేదు. దేశవికాసమునకును ప్రజావికాసమునకును సాధనమైన శాస్త్రాన్వేషణమును జేయుటకు దగిన సాధనముల నన్వేషించుటయే శాస్త్రవిచారణ సభ గూడుటకు ప్రయోజనము గావలయును.

చై నాలో జర్మనీయొక్క వస్తుగడలు. జర్మనీ ఎచ్చట అడుగుపెట్టెను హంకపాద మని మొన్న వ్రాసియుంటిమి. ఇరువదన శతాబ్దారంభమునండియు జర్మనీ కండ్లన్నీయు తురుష్కస్థానముమీద నుండెను. ఆదేశములో ప్రవేశించగనే స్వంతధనము వ్యయముచేసి బాగ్దాదు గదులు సంకల్పము సుప్రకమించెను. ఆసియామైనదు, మెసప టామియాలను బాగుగ వశముచేసికొని, హిందూదేశమున కపాయము కలిగించ వలయునని ఈ రాయునిర్మాణముయొక్క ముఖ్యోద్దేశము. ఈజిప్టుమీద తురుష్కలదాడికిని ఈరయలు సహాయము జేయునని తలంచెడి. పరివర్తన సింహకాఖలో నొక యుద్ధస్థానము నేర్పజుచుట, జర్మనీదేశమందున్న అధికజన సంఖ్యను మెసపటామియాలకు కాపురమునకును పంపుటయు జర్మనీ సామ్రాజ్యవాదుల యభీప్రములలో నరీకొన్నియై యుండెను. ఈ సంకల్పముల నిర్ధికము జర్మనులు ముందుగ తురుష్క స్థానమునకు అప్పు వెట్టి ప్రారంభించిరి. తురుష్క వైశ్యములను లక్షణ లక్షితముగ మార్పుటకయి వైశ్యోద్యోగస్థులను వందల కొలది జర్మనీనుండిపెరి. నావికాదళము సయితము ఈవిధముగనే జర్మను వైశ్యోద్యోగస్థుల మయమయ్యెను. శ్రాత్త నావలను తమ యుద్యోగస్థుల అధికారముక్రింద కట్టించి తుర్కికి యిచ్చిలిమనిరిగాని, అధికార మంతము తమచేతిలోనే నెట్టుకొనిరి. ఈవిధముగ రాజ్యపరిపాలనమునం దన్ని కాఖలను, ముఖ్యముగా కోశపరిపాలనమును, జర్మనులు కుట్రలపయిన కుట్రలనుపన్ని ఆక్రమించుకొనినతరువాత, ముక్కుపట్టుకొని తురుష్క స్థానమును యుద్ధములోని కీడ్చిరి. ఈయుద్ధము వలన తురుష్క స్థానమునకు వచ్చినలాభ మింతవఱ కేదియు లేకపోగ, కోట్లకు కోట్ల ధనమును, లక్షలకు లక్షల యావనమైనవలను కోల్పోయినది. దేశమందలి ప్రజలందు అన్నములేక మలమల మాడుచున్నారనియు, వారి అవస్థ వర్ణనాతీతమనియు నిన్ను తంత్రశాస్త్రము వచ్చియుండెను. తురుష్క స్థాననాటకమునే చైనాదేశమందును జర్మనీ

ప్రదర్శింప నున్నదని, పూర్వము బర్మనులో లండను "డెయిలీ మెయిలు" ప్రత్యక్షావేశము నున్న వైలీగారు లండనులో ఉపన్యాస మిచ్చిరిని నేటి తంత్రవాదలలో జరువనగును. యుద్ధములో జేరుటకయి ఆంగ్లులువిడిచివెట్టిన సముద్ర సుంకశాఖోద్యోగము లన్నింటిలోను జర్మనులు వైనాలో ప్రవేశించివారట. వై నా లో ని కి జర్మను సామ్యు వెట్టు బడలకయి ధారాళముగా ప్రవహించు చున్నదట. ఈవెట్టుబడలను వెట్టుటవలన వ్యాపారవాణిజ్యసదుపాయముల బాల వారు సంపాదించుచున్నారట. జర్మనులు చాల వార్తాపత్రికలను సయితమిచ్చట తమదేశము చేకొనినారనియు, మిత్రమండలివారు ఈవిషయములకు తక్షణమే వర్తను నడుపవలయుననియు వైలీగారు అభిప్రాయపడుచున్నారు. ఇంటుదిని ఇంటివాసములు లెక్క వెట్టుటలో జర్మనులకు మించినవారు లోకములో మరెవ్వరును లేరని యుద్ధాంధము నుండియు అసంఖ్యాకమైన దృష్టాంతములు బయల్పడి యున్నవి. ఇండియాకు పశ్చిమమున ఆడవలచిన నాటకము నివ్వడు తూర్పున జర్మను తుల్యతత్వము ఆడవలచుకొనినా. కాబోలును. ఈ దుర్మార్గమువలన వైనాస్థితియు తుప్పిస్థితిలేనే కాగలదు. ఇండియాకును మోసము. ఈ జర్మను తుల్యతములను కూపుమాపుటకయి అచిరకాలములోనే మృత్యుండలి వారు శాస్త్రత పుచ్చుకొనవలసి యున్నారు. గోటితోనే ఇప్పుడు ప్రవచిచేసినచో అందరికిని శుభప్రదము.

గ్రేటు బ్రిటనులో సేద్యము. గ్రేటు బ్రిటనులో ఇప్పుడు సంవత్సరమునకు పండుపంట 4 కోట్ల ప్రజలకు ఆరువారుములయట్లుకే సరిపోవును. మంచినార వంతముయిన భూములు సేద్యముచేయక బయల్పడినో, గొప్ప గొప్ప ప్రభువులకు మృగయాశేలన ప్రదేశములుగనో నున్నవి. లాయకుబాజ్జి గారు యుద్ధము తలపించునని అనుకొనకనుండే ఈభూములన్నింటిని పొడవెరుకొని కాపులకేము చేయవలయునని మహాసంకల్పమును పన్నియుండిరి. అందువలన ప్రభువు లీయనపే రనగనే తోకత్రొక్కిన తాడువలె లేచుచుండిరి. కాని యిప్పుడు యుద్ధము ప్రాతికక్షులను మార్చివేసినది. మన నూతనముఖ్యమంత్రి విశేషభాగము బ్రిటీషు ప్రభువులకు ప్రియతమమగ మారిదాడు. కాని లాయకు బాజ్జి గారు తమ సంకల్పమును మరచి పోయినట్లు కనపడుట లేదు. ఈ విచారణలములలో నెంచబడు మృగములను, పక్షులను మేపుటకయి కాయధాన్యములు అమ్మగూడవని శాసించబడినది. సేద్యమునకు పనికివచ్చునట్టి భూమి ఎవరియొనను ఆపని కుపయోగింపబడనిచో ప్రభుత్వమువారి రాక్రమించుకొని సాగు చేయించెద రని వ్యవసాయపు మంత్రి నుడివియున్నాడు. యుద్ధపరికరనిర్మాణయంత్రాలయములలో వ్యయ సామోప కరణములను సాగుకయినిర్మింపబడునని యుద్ధసకాముల మంత్రి పలికియున్నావని నేటి తంత్రవాదలలో గాన నగును. గ్రేటు బ్రిటను లో వ్యవసాయయోగ్యమయిన భూమినంతయు గున్ని పండించినచో ఎరియిది మూసము లాక్షింపుముల ప్రజలకు సమృద్ధిగ అన్నము కొరకయింప బడింపుచుండునట్లు ప్రవచింపబడెను. వర్తకవ్యాపారములలో నిమగ్నమయిన యెరు వార బ్రిటీషు ప్రజలు సనాతనపరిశ్రమకు నేర్పకయు నపేక్షించి పాపమును కట్టుకొనిరి. జర్మను అంతర్గాము. ముండగములు అధికారుల యొక్కయు, ప్రజలయొక్కయు మనసులును స్వస్వప్రీతి ఆగాధము చేసి మరల్చినవి. ఈ విచారణల గ్రామమువలన గ్రేటు బ్రిటనుకు కలుగనున్న హానిగననము లలో వ్యవసాయభివృద్ధి ముఖ్యమయిన దనవచ్చును.

పోలీసు సాక్ష్యమును కమ్మించేయుట. పోలీసువారు సేవములను మహాపురీ మూలముల వారి కనుకూలమైన సాక్ష్యమును దస్తావేజులను బహుట వెట్టుట యును ప్రతికూలమైన దానిని కమ్మి చేయుటయును ఈవారమైనది. అందువలన దోహదోపితులకు విముక్తి లేకపోవుటయును న్యాయాధీశులు న్యాయము చేసలేక పోవుటయును సంభవించుచున్నది. కడ్డెలాయ జిల్లాజడ్జి గాబట్టుగా గి విషయమును గురించి కఠినముగ వ్రాసిరి. కోర్టు నెనుటను సత్యమైన దస్తావేజులు వారి కావున నుంచుకొనియును వాఖలు చేయకుండువాడుక యక్రమమనియును విచిత్రమనియును సేను దృఢముగ తెలుపుచున్నాను. ఇది న్యాయాధిశులకు ప్రతికూలము. పోలీసు కాఖవారి కవమానకరము. ఈకోర్టు తొలగించుట పోలీసు ప్రధానాధికారివిధియు యున్నదనియును దస్తావేజులు మొదలగువానిని కమ్మి చేసిపోయి బర్మను రుపు చేయబడుదురని ప్రధానాధికారి ప్రకటించుట ముఖ్యమనియును రాబర్టునుగాను తెలిసిరి. ఈవిషయమునందు పోలీసులు వారి వలన గలుగుచున్న యుపద్రవము సకల మోలకు తెలిజియున్నది. కాని నిమ్మపటస్వభావముతో గాబట్టుగా గాని చెప్పెడివారరుదుగ నున్నారు. పాలకులు లేనిన ఏర్పాటులను జేసి భర్తగక్షణమును జేయుదురని నమ్ముచున్నాము.

వివాహమునంగముము

(రైటరు ఏ జెన్సీ.)

భాగ్యంశు

నిర్మలమండలివారి బంగారు నిలువ

లండను, జనవరి 9.—జన్మనామాలలో 125954000 పానుల నిలువల బంగారుముద్ర కలిగి నిర్మలమండలివారి ముద్ర 557702000 పానుల నిలువల బంగారుముద్రలు, ఇంగ్లండ్ లోని నిర్మలమండలి 164915000 పానులు.

లాంకా షానింగారు

లండను, జనవరి 9.—ఆంగ్ల ప్రధానమంత్రి లండనుకు తిరిగి వచ్చెను. యధాభివృద్ధిని గొల్పుటలో సభయందు వారు గురువారమునాడు పాల్గొనిరి.

వ్యవసాయ పరిశరములు

లండను, జనవరి 9.—వ్యవసాయ మంత్రిగారు వారు వ్యవసాయాభివృద్ధికి వ్యవసాయపరిశరములను వృద్ధి చేయుట కొక ప్రత్యేక శాఖ స్వీకరించిరి.

లాంకా షానింగారు బట్టల వర్తకము.

లండను, జనవరి 9.—1914 వ సంవత్సరమునందు లాంకా షానింగారు 47485 లక్షల గజముల బట్టలు వర్తకములకు పంపబడెను. 1916 వ సంవత్సరము 52555 లక్షల గజముల గుడ్డ ఎగుమతి యయ్యెను.

ప్రాము

ఆంగ్ల విజయము.

లండను, జనవరి 9.—2వేల గజముల సేనాముఖముతో ఆగారు ఆంగ్లేయముల బ్రిటిషువారు పట్టపగలు సరిపించి తీరగను ముట్టడిగూర్చి యుద్ధంగముననున్న విరేభతులు విశేషముగా వికరించుచున్నారు. ఫలము వెన్నెరువ ముందు విజయించి యుండలేదు. శత్రువుల నిరోధమును అంతటవంతముగ నుండలేదు. ముగిసిన ప్రయోగ మత్యల్పముగ నుండెను. మరలనే లెట్లు జన్మల లృప్తియనుకొని సమీపించెనో తంతివాడై వికరించెను. ఒక స్పాటిషు వైనికోవోగి శత్రువుల దృష్టియందకు బురుజునైవేటి. సిగరెట్టు గాల్చి తిని చెప్పెను. కొలెరుండి జన్మలు విశేషమగునను తమ ప్రాణములను గాపాడుకొనుచుండిరి. వీరుతప్ప ఇంకెవ్వరును లేకుండిరి. కంక భాగములలోనికి బాంబులను విశేషముగా ప్రయోగించియున శత్రువులకు విశేషవ్యయ గలిగెను. విమానములు బహువిధముగా పనిచేసెను. అవి చాల క్రిందికి గిరి జన్మల స్థానములమీద వెళుచును ఫిరంగిస్థానములను గుర్తించెను.

రుష్యా

భాగ్యనీపుర పరిణము.

లండను, జనవరి 9.—భాగ్యనీపురమును జయించి యందు జన్మలు సిరిత్ పంక్తుల పడమటి కొనను చేర్చుచున్నది. ఈ కొన భాగ్యనీపుర తూర్పున 40 మైళ్ళ దూరమున నున్నది. జన్మలకు సిరిత్ నది ప్రక్కను చేరుకొనుచున్నది గత్యుభివృద్ధి. విరికిదిగనున అతిబలీయగు ప్రాంతాని స్థానముగలదు. మెకెన్ను రష్యాను ప్రవేశింపగోరునెడల ఈరెండు నదుల స్థానములను దాటవలెను. ఈ కార్యము దుస్సాధ్యము. ఇట్లు గానియుండెను గాలిక్ పురమునకు దిగునను దాహ్యబు నదిని దాటవలెనను దాటవలెను. ఇది చుట్టంతకష్టము. దొబ్రూసా యందుగాక ఇతర ప్రదేశములందు యాడు సేనలతో మెకెన్నును ముగ్గును సలుపుచున్న సేనా ముఖము సిరిత్ నదినుండి ప్రవహించునను 120 మైళ్ళు. ఈ సేనాముఖమునందు సగము మృత్యువులందు గలదు. ఈ ప్రదేశము నందు ప్రతి కొండ మీదను తీరమగునట్లు జరుగుచున్నది. ట్రోటన్, సిరితు లకు భద్రమునను శత్రువు లింకను విశేష సేనను నిరోధింప బడియున్నది. ఇంతలో రష్యానుల కిగాకు 20 మైళ్ళు దూరమున విజయము కొంది మందుగడ్డలతో నిండి యున్న భూమిపై 3 మైళ్ళు పురోగమము సలిపిరి. రష్యానులు గ్రీక్లములను దున్న జన్మల రక్షణస్థానమును ధ్వంసముచేసి జన్మలు రోమేనియనులతో యుద్ధమునకు బూనుకొనుట యందలి ప్రతిఫలమును జూపెదరు.

రష్యాను విజయము

లండను, జనవరి 8.—కిగా మిట్రోఫోవ్కు పశ్చిమ ముగ రష్యానుల తీరముగ ముట్టడి వాంఛించి జనవరి 6వ తేదీన నదిపై తమస్థానములను వృద్ధిచేసికొని రని జన్మల వాయువాగ్రకలన తెలియుచున్నది.

కిగా రంగము

లండను, జనవరి 9.—కిగా రంగము తీరమున ఫిరంగి యుద్ధము జరుగుచున్నదని జన్మలు ప్రకటించిరి.

రష్యా రంగము

లండను, జనవరి 9.—రష్యానా రెట్లు ప్రకటించిరి.—కిగాకు పశ్చిమమున మేము శత్రువుల యనస్కందమును వ్యర్థపఱచి ద్వైనానది పశ్చిమభాగమున ద్వైన్సు. కుత్తరమున ఒక దీనిని వశపఱచుకొంటిమి. ఆయిటజ్ నదికి దక్షిణమున శత్రుప్రభుత్వముల వ్యర్థముచేసితిమి. రూస్టునుకు పశ్చిమము నను కాకినూలునందును రుమేనియనుల వెనుకకు పోయిరి. కాకినూలు అను పురము కామినోనదిపై నున్నది పుట్టుపంక్తి యొద్దను, సిరిత్ నదిమీదను మేము కొన్ని స్థానములను పట్టుకొంటిమి.

ఇటలీ

ఇటలీవారి నూతన వర్తక నౌకలు

రోమ్, జనవరి 9.—ఇటలీవారు నూతనవర్తక నౌకలను నిర్మించుటకు 60 లక్షల పానులను వ్యయము చేయుటకు నిశ్చయించిరి.

బొల్కను

గ్రీసు పరిస్థితులు.

లండను, జనవరి 9.—“టైము” పత్రిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది:—రోమునందు తయారుచేయబడిన ఇంకొక సందేశమును గ్రీసు ప్రభుత్వమువారి కేభేర్నుపురమునకు బంపిరి. ఇదివఱకు మిత్రమండలివారి డిగ్రీవచయముల నన్నిటిని 48 గంటలలో జరిగింపవలెనని దానియందు చెప్పబడి యున్నదట.

ఆస్ట్రేలియా

ఆస్ట్రేలియా యంగు నరదలు.

బ్రిస్బేన్, జనవరి 9.—క్విన్స్లాండునందు దివ్యము వచ్చుచున్న వడదలు గడచిన 50 సంవత్సరములనుండి కనివిని యెఱుంగనిది యని యందఱు ననుచున్నారు.

స్విజర్లాండు

స్విజర్లాండు ముట్టడి

లండను, జనవరి 6.—“జనరల్” పత్రికకు జూరిక్ విరేభకు డిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—జన్మలు బహుశః స్విజర్లాండును ముట్టడింపవచ్చునని యొక పుకారు ప్రబలి నది తెల్పినందుచేచ్చిన తంతివాగ్రప్రకారము తాము స్విజర్లాండు తాటస్థమునకు భంగముగలిగింపవని పరానువారు స్విజర్లాండుకు నమ్మకము చేప్పిరిని పరాను తంతివాగ్రమవుచున్నది.

చీనా

చీనాయందు జర్మనుల ప్రోద్బలము

లండను, జనవరి 8.—ఇదివఱకు “డెయిలీ మెయిలు” పత్రికకు తెల్పెను విరేభకుడుగా నుండిన వైలుగారు లండను లో నుపన్యసించుచు వైసాలో కన్వెన్షన్ శాఖయందు ఇంతకు ముందుండిన బ్రిటిషువారు సేనయందు చేరినందున జర్మను ద్యోగులు ఆస్థానములందు ప్రవేశించినయి, జర్మనుల కనుకూలముల సేన్పఱచుటకు జర్మనుధనము విశేషముగా చీనాకు బోవుచున్నదనియు, చీనాయందు దనేక వాగ్దా పత్రికలను జర్మనులు వశపఱచుకొనిరినియు, మిత్రమండలివారు తక్షణము వారి విషయమై చర్యతీసికొనుట యవసరమనియు చెప్పిరి.

స్పెయిను

స్పెయిను మంత్రివర్గము

రాజీనామా యిచ్చుట

మాడ్రిడ్, జనవరి 9.—మంత్రివర్గమువారు రాజీనామా యిచ్చిరి. జన్మల పక్షవాదులు రోమీయనన్య మంత్రివర్గముతో తగవులాడుటచే వారు రాజీనామాలు నిచ్చిరి. మంత్రివర్గము వారు విల్సనుగారి సంధిలేఖ సంగీకరింపవలెనుటచే నీతగవులు గలిగెను.

జర్మని

బెర్లిను లో ఆమెరికనుల వింగు.

ఆమెరికను రాయబారి యుపన్యాసము.

ఆంస్టర్డామ్, జనవరి 9.—బెర్లినునందు జరిగిన ఆమెరికనుల వింగు సందర్భమున ఆమెరికను రాయబారి జిగార్డు గారు, జర్మను సుహృద్భావములందు బెర్లిన్ హోట్లెస్, హిందెన్ బర్గ్, లెండెన్ డాఫ్, ఎడ్మిండ్ కెనెల్లి, హోజెన్ డాఫ్ గా స్థలంకంతకాలము యునైటెడ్ స్టేట్సువారికిని జర్మనీకిని సఖ్యము వెంపొందుచుండునని చెప్పినందున ఆతనిపై రెవెంట్లో ప్రభువు కోపముతో “ట్రాగిస్ట్ జీలంగు” పత్రికకు వ్రాసి ను. తటస్థదేశరాయబారి ఈవిధముగ కొండటిపేర్లను నూచించి వీరినలన సఖ్యము వెంపొందుచుండినదని చెప్పుచుండదనియు, యునైటెడ్ స్టేట్సునా రిప్టపవని ఇతరుల పేర్ల చెప్పబడిన యెడల నేమి జరుగుననియు రెవెంట్లో ప్రభువు గారు వ్రాసిరి. యునైటెడ్ స్టేట్సువారు జర్మనీసందర్భమున రాజకీయాశయమును ఫలింపచేసికొనుట కేరించు జరిగిన టైంకవచ్చు ననియు వారు నుడిచిరి. వింగుకు హోట్లెస్, హోట్లెస్ డెన్ బర్గ్ మున్నగువారు వచ్చిరి.

రాయబారి సంజాయిషి.

వాషింగ్టన్, జనవరి 9.—ఆమెరికను రాయబారి బెర్లినునందు వింగుసందర్భమున ‘యుద్ధ మాంధ్రమైనది మొదలు యునైటెడ్ స్టేట్సువారికిని జర్మనులకును ఇప్పుడున్నంత సఖ్య మిదివఱకెన్నడు నుండలేదను వాక్యములను పలుకుటను గూర్చి సంజాయిషి ఈయనలయందు యునైటెడ్ స్టేట్సు ప్రభుత్వపు రాజకీయశాఖవారు జగార్డుగారికి వ్రాసిరి.

(0)

సానిక వార్తలు

(0)

జరుగబోవు సంగతులు.

జనవరి 16 వంశవాంము.

చెన్నపురి నగరపాలకుధ్యసంఘ సమావేశము.

సాయం. 5-15 గం.

జనవరి 20 కనివారము.

సాంవత్సరిక జంతుప్రదర్శనము (జిహ్వా) సాయం 9-గం.

జనవరి 21 ఆదివారము.

శ్రీవిశేకానందస్వామి వర్ధంతి.

ఫిబ్రవరి 6 మంగళవారము.

కాసనసభా సమావేశము

ఉద. 11 గం.

క్రొత్త వకీలు:— హైకోర్టు న్యాయ మూర్తులు సర్ జాక్ వాలిసు సదాశివ ఆయ్యరు, శేషగిరి ఆయ్యరుగార్లు వారిప్రభు టి. ప్రకాశము గారి విశ్వాసమున వైరి తల్లాప్రద పానకాలరావుగారిని హైకోర్టు వకీలుగ నెన్నుకొన బడుటకు నుత్తర వాసగిరి.

ప్రాధసరు రామమూర్తినాయకుగారు:—

క్రిష్టియనుకళాశాల విద్యార్థుల రాత్రిపాఠశాలల సహాయాధమును, మరి యొక రాత్రిపాఠశాలల సహాయాధమును లేపటి గురువారమునాటి రాత్రి నాయకుగా కొక ప్రదర్శనము నిచ్చెదరు.

బహుమానము:— మదరాసు దొరతనమువారి

వైనిక కార్యదర్శి రామమూర్తినాయకుగారి కొక బంగారు పతకమును పంపించుచు నిలుల వ్రాయుచున్నారు. మదరాసు యుద్ధనిధి యధ్యక్షు లగుటవలన, ఈ నిధిచందాదారుల తరఫున గవర్నరుగారు మిగియున్నానికిచేసిన సహాయాధ వికొలది సన్మానమును స్వీకరింపగోరుచున్నటుల నన్ను విూకు వ్రాయ నునిరి.

దేశీయ తంత్రీవార్తలు

(సం. విలేఖరు వర్తమానం.)

బొంబాయి

పి. డబ్ల్యు. డి. శాఖ పునర్నిర్మాణసంఘము
బొంబాయి, జనవరి 9:— పై సంఘమువారి నిన్నటి విచారణయందు బొంబాయి పోస్టుట్రస్టు అధ్యక్షులు సర్ ఎఫ్. జెడ్. ప్రాబ్ట్ గారు, బొంబాయి ప్రభుత్వమువారి ఎలెక్ట్రిక్ ఇంజనీరు ధృవాన మాంటియో గారును, పూనా ఇంజనీరింగు కళాశాల ప్రిన్సిపాలు ఆర్థర్ గారును, విల్లింగ్ టౌన్ ఇంజీన్యూట్రీ ప్రిన్సిపాలు డా. సమగారును పాల్గొనిరి. హిందూదేశమున గొప్పకట్టడముల నిర్మాణమును హిందూదేశములోనివాచేతనే చేయించునంతటిస్థితి హిందూదేశమునకుగలదనియు, విదేశములందున్నట్లుకా కార్యాలయములగలిగి హిందూదేశమునందువలెయును విశేషధనముగల కంపెనీలచేతనే ఈపనులు చేయించవలసి యున్నదనియు స్పష్టముగాను చెప్పిరి.

చిరుతపులిని చంపుట.

కరాచీ, జనవరి 9:— సింధులో అరణ్యముల డిస్ట్రిక్టులో కన్యారేటరు క్యూమసుగారిట్లు డెయిలీ గెజెటునందు ప్రాసిది:— 2 వ తేదీనాడు ఇద్దఱు పేటకాండ్రు పేటకుక్కలతోను ఈటెలతోను ఒక మగచిరుతపులిని చంపిరి. దానిపొడవు తొక్కొకసవటకు 8 అడుగులు.

బంగాళము

బలవంతముగా సామ్యు తీసికొనుట
కలకత్తా, జనవరి 9:— తారాపాద భట్టాచార్య అను నతడు హరచంద్ర అనునతనియొద్ద ఆరాజకొద్యమునకు 7 వేల రూపాయలను బలవంతముగా బెడరింపులతో తీసికొనెనని కేసు రాగా కోమిట్టి సెషన్సుజడ్జిగారు భట్టాచారికి 7 సంవత్సరములు కఠినశ్రమ విధించిరి. ముద్దయి అప్పీలుచేసెను. విచారణ జరుగుచున్నది.

భరిణము

జోగేంద్రనాథనారి యను కనిస్టేబులు నాడియాజిల్లాలో శివపూరు దోపిడీయందు హత్యచేయబడినది. అతనితల్లియు విధవయునగు కమలసుందరి దాసి అనునామెను యానశ్చీనమును, నెలకు రూ. 11 యల చొప్పున భరణ మిచ్చుటకును మరణించిన కనిస్టేబులు ఋణములను తీర్చివేయుటకు 300 రూపాయల నిచ్చుటకును హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారు సమ్మతించిరి.

పంజాబు

పంజాబు పటాలము

లాహోరు, జనవరి 9:— విద్యావంతులలో ననేకులు సామ్రాజ్యసేవ చేయుటకు సేనలోజేర గుత్తాహులై యున్నారని పత్రికలవలన విడితడుగుచున్నది. బంగాళీపటాలములను విద్యావంతులవలననే యేర్పడినవి. ప్రస్తుత విషమస్థితి యందు విద్యావంతులను జేర్చి పంజాబునందుగూడ పటాలముల సేర్పడుచుటకు పంజాబు లెస్టి నెంటు గవర్నరుగారు నిశ్చయించిరి. ప్రస్తుతము పంజాబు విశ్వవిద్యాలయమున నుత్తీర్ణులైన మెట్రిక్యులేట్లు, పట్టపర్షాభద్రులనుపటాలమునజేర్చుకొనుట కేర్పాట్లు చేయబడును. మరతులు పూర్వపు మరతులవలెనే యుండును గాని వీరియుద్ధాంతమునకు పనిచేసి అసంతోషము ఇచ్చు మున్నయెడల సేనయందు దుండవచ్చును. పంజాబు విశ్వవిద్యాలయమున ప్రవేశపరీక్ష నిచ్చినవారు కళాశాలయందు జదివినను జదువకున్నను పటాలమున జేరవచ్చును. శాంతికాలము నందు 16 నుండి 25 సంవత్సరములవఱకు గల వారిని సేనయందు జేర్చుకొనుచుండిరి. కాని యుద్ధకాలమున 25 ఏండ్లకు మించినవారినిగూడ జేర్చుకొనుచున్నారు. పటాలపుత్రమునుగూర్చిన విషయము హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారి కుమ్మతి నొందెను. ఎంతయిది సేనయందు జేరదురో తెలిసికొనవలసిన హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారు పంజాబు ప్రభుత్వమువారికి ప్రాసిది. కళాశాలల ప్రిన్సిపాలును నగరముల డిస్ట్రిక్టు మిషనరీలును జనులకు ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశములను తెలిపి దరఖాస్తులను తీసికొనవలసిన పంజాబు ప్రభుత్వమువారు తీర్మానము చేసిరి.

ఆసిబీసెంటు వర్తమానము

ఆగ్రాధుల అవ్యుత్ స్వాగతము
(మాస్ట్రీకు విలేఖరుని యొద్దనుండి.)

రాజమండ్రి, జనవరి 9:— లోకప్రఖ్యాతి గాంచిన ఆసిబీసెంటుగారు నిన్నటి రాత్రి 8 గంటలకు మొయిలు బండిలో మా పురమునకు విజయముచేసిరి. వారితోగూడ ఆమె తమ్మలైయు, జీనగాజనానాగారును, వారి మరనభర్త పల్లియు, ఎన్. ఎన్. సుబ్బారావుగారును వచ్చిరి. బండి దిగినపొడనే పుజులును, నాచుకులును, విద్యార్థులును, వక్తరులును వైకవోపేరగు స్వాగత మొసంగి, బాండు వార్తములు ప్రాసించుచు, ప్రశంసలును చేసెను. ప్రకాశించుచుండ 'బీసెంటుగారి జమీ' యని వ్యవసాయమునందు వారందరిని పితములనై గూర్చుండ వెళ్లి హారతు లిచ్చి పుష్పమాలలంకృతులక గాంచిరి. పిమ్మట వీరిని మోటారు బండ్లనై గూర్చుండబెట్టి, మహా వైభవముతో నూకేగించి, చక్కన నలంకరింపబడి, లోకమాన్య బాల గంగాధర లిల్ గోఖలేయన్ను దేశోద్ధారకుల పటములతో వెలయుచున్న సత్త్వవోలు గున్నేళ్లవరగావుగారి దివ్య సౌభాగ్యమును నిడి యించిరి.

నేటి ప్రాతఃకాలము 8 గంటలకు ఆసిబీసెంటు అయ్యగారు గోదావరీతీరమున క్రొత్తగనిర్మింపబడిన గొప్ప జేగాలో స్వరాజ్యమును గురించి యుపన్యాసించిరి. సభ ప్రేక్షకులలో క్రెక్లిరిసి పోయెను. నిలుచుటకైన తావు లేకుండెను. చిలక మర్రి లక్ష్మీనరసింహులు గారగ్రాసనాధిపత్యము వహించిరి. బాలికలు జాతీయగీతములు పాడిరి. కనపర్తి శ్రీరాములుగారు స్వరాజ్యసమితి వారి పక్షమున స్వాగత పత్రమును వదిలిరి. సభ్యులందఱును వైభవసహితములై విసూటయ్యగారు యభంగ తరంగకుంఠాగ్ధి గంగాకల్లాల ప్రవాహ వేగ ప్రక్రియయై యెప్పుడును నిరాఘాటాగ్ధులై పవనమును నాలకించిరి. ఉపన్యాసాంతమున కరతాళ ధ్వనులు మిన్న ముట్టెను. బాలికలు హారతు లిచ్చిరి. అంతటిలో సభ ముగిసెను.

సాయంకాలము 4-30 గంటలకు దివ్యనాచనమువారు వారి పనిని గురించి సమస్తవివరములను హృదయాకర్షితమైన గంభీరపద్యమును నొసంగిరి.

మొయిలుబండియొద్ద బిసెంటుఅయ్యగారు, వారిమిత్రులును యేలూరునకు వెళ్లిరి. పుజులును, ప్రముఖులును నామెను పాగనంపిరి. పూజ్యులగు ఆసిబీసెంటు, అయ్యగారి స్వాగతవిషయమై న్యాయతి సుబ్బారావుపంతులుగారు, తేనిధమైన సాహాయ్యము చేయకపోవుట మాడగ బహు ఆశ్చర్యముగ నున్నది. వారివద్దకు అద్దంకి ముఖ్యప్రాణావుగారు పోయి కోరక సుబ్బారావుగారు ప్రకటనపత్రముతో సంతకము చేయవలయు, అగ్రాసనాధిపత్యము వహింపవలయు, ఏనిధమైన ధనసాహాయ్యము చేయవలయు చెప్పిరి. కాని నిన్నటి రాత్రి బిసెంటుగారిమెడలో పూలహారము వేయుటకు సిద్ధయిరి. ఇదివరలో పంతులుగారు చెప్పటవలన పురజనులు నేడగ్రాసనాధిపత్యము వహింపునని కోరలేదు. చిలక మర్రి లక్ష్మీనరసింహులుగారి నే కోరిరి.

బంగాళాదేశమున విద్యాభివృద్ధి

1916 వ సంవత్సరమునందు విద్యకొరత వ్యయ మెక్కువయ్యెనది. విద్యార్థుల సంఖ్యయును, పాఠశాలల సంఖ్యయును పెరిగినవి. పాఠశాలల సంఖ్య 46770 యైనది. విద్య నేర్చుకొనుచున్న బాలురసంఖ్య 1559728; బాలికలసంఖ్య 284813; అనగా బాలురసంఖ్య 24 వేలు; బాలికలసంఖ్య 20 వేలును ఎక్కువయ్యెనది. విద్యాభ్యాసమునది నలుగురు దోయ్గులు సేనయందు జేరిరి. వారిలో నొకడు క్రతువులకుచిక్కినని నమ్ముచున్నార యుద్ధ మారంభమైనతెనుక చిన్న యుద్ధోయ్గుల లండనును విచ్చిక్ సేనయందు చేరిరి. రెండు కళాశాలలను తీసివేసిరి. కాని కళాశాలలలో జనువుకొను బాలుర సంఖ్య 15921 నుండి 17226 యైనది. చెన్నపురి, బొంబాయి పంజాబు, బీహారు, ఒరిస్సా, సంయుక్తరాష్ట్రములలో కలసి ఎన్ని సెకండరీ పాఠశాలలుగలవో అన్ని సెకండరీ పాఠశాలలు బంగాళదేశమున గలవు. దానిలో జనువు విద్యార్థుల సంఖ్య 372020, 3285 పాఠశాలలు క్రొత్తగా స్థాపించబడినవి. వానిలోని విద్యార్థులసంఖ్య 112409. మహామర్రియ విద్యార్థులసంఖ్య 803689 నుండి 824250 కు ఎక్కువయ్యెనది. పాఠశాలలలో జనువు ప్రతి 5 మంది మహమ్మదీయ బాలురకు ఒక మహమ్మదీయ బాలికచొప్పున పాఠశాలయందు చదువుచున్నారు.

ఫోర్టు సెంటు జార్జి గజెటు.

జనవరి 9 ముగళవారము

కమాండరు ఆల్ఫ్రెడ్ స్టీ మెన్సు బాల్ ఫరుగారు జనవరి 1వ తేదీనుండియు గవర్నరుగారి శాసన యంగరక్షకులుగా తీసికొనబడిన

ప్రాంతవాసుడీ బి.సి.ఎన్. గారికి మూడుకోటి లభకముగ నెలవీయబడిన.

ఆర్. డబ్ల్యు. డేవీసుగారు మరల యువోయ్యున జేరిరి.

నెలవునుండి వచ్చిపిమ్మట రాబర్టు రిలియను డేవీసుగారు బంపురము డివిజనునకును, బంపురము ఏసన్సీ డివిజనునకును నియోగింపబడిరి.

కూర్మలో కమిషనరుగ పనిచేయుచున్న ఇండియను సివిలు సర్వీసు యువోయ్యిని (చుదగాను) శాఖ దిశించు 12 తేదీనుండి తన యిద్దరు వచ్చిన పదవికి నియోగింపబడుట కింపి యా దొరతనమువారు చుదగాను దొరతనమువారి కధికార మిచ్చిరి.

ఎన్. హెచ్. స్టేటరుగారి నిండిన దొరతనమువారు వాణిజ్య పారిశ్రామిక శాఖయందు స్పెషలు మ్యాజిస్ట్రేటుగా నియోగింపబడిరి.

కడ్డబారు జిల్లా కలెయిలు ఆర్థింగు మాపరి. లెండెంటు జె. ఎ. మించాలుగారు 48 దినములు ప్రిలిలేజీ నెలవును విడికొనిరి.

పోలీసు ఆసిస్టెంటు మాపరి. లెండెంటు సెసిలుహోల్ రాయిడ్ గాప్సి డెక్ గారు మరల యువోయ్యున జేరిరి.

మొదటి తరగతి సబ్బాన్ నేలు జడ్జి ఆడనువలయు సాంబమాన్తి అయ్యురగారు మదగాను స్కూలుకామి కోర్టు మాడవ జడ్జిగా నియమింపబడిరి. సు. ప్రా.

మొదటి తరగతి జిల్లా మున్యు ఆర్మీ సెక్ ఆయ్యుర కృష్ణస్వామి అయ్యురగారు మాడవ తరగతి సబ్బాన్ నేలు జడ్జిగా నియమింప బడిరి. వీరు గుంటూరు సబ్ కోర్టునకు నియమింపబడిరి. (జనవరి నెలఖరునుండియు.)

జె. అల్బర్ట్ రహమాజ్ ఖాన్ సాహేబు బహద్దరుగారు ప్రావీణమునైన నాల్గవ తరగతి పోలీసు మాపరి. లెండెంటుగ నియమింప బడిరి.

కడపజిల్లా మొదటితరగతి న్యాయాధికారి, ఎర్నెస్టు పాకెట్ హోము - న్యా. బి. సి. ఎన్. గారి కాంగ్లభాషలో స్వదక్షుని సాక్ష్యమును దీసికొనుట కధికార మియ్యబడిన.

చిత్తూరు జిల్లా, పలనూరుతాలూకా కరస్తాదారు మేజిస్ట్రేటుగా పనిచేయుచున్న నిండిగలు గారుయ్య పట్టాభి రామయ్యగారు రెండవతరగతి మేజిస్ట్రేటుగా నియమింపబడి మొదటితరగతి నేర్పట శక్తియిటతప్ప తక్కిన రెండవ తరగతి న్యాయాధికారి యధికారము లన్నియు నొసంగబడిరి.

ఈక్రింది యువోయ్యులు గుంటూరునకు ప్రత్యేక న్యాయాధికారులుగ నియమింపబడిరి. రాబర్టు పిల్లూనుజిల్ గారు, బాల్ పాత్తరామయ్యగారు, చిరుమామిళ్ళ భానుప్రసాద రావు నాయుడుగారు, లింగమర్రి వరహా సామయ్యగారు, పుష్పలూరి నరసింహులుగారు, మూటపల్లి సుబ్బారావుగారు, సుసాహేబు బహద్దరుగారు, పాత్తూరి లక్ష్మయ్యగారు, బతు దార్ మయిల్ మూర్ ఉద్దీన సాహిబ్ బహద్దరుగారు.

హొల్లియమ్మగారు రాజా సాహేబు టెగ్గమి బహద్దరుగారిని. గుంటూరు పట్టణమునకు ప్రత్యేక న్యాయాధికారిగ నియమించి, గవర్నరుగారు, వారికి మొదటి తరగతి న్యాయాధికారి యధికారముల నేగాక ఆయధికారముల వరకు గుంటూరుపురమున కేర్పరపబడిన న్యాయాధికారుల బెంచి కర్పణకు సుపయోగించుట కధికార మొసంగిరి.

క్రిమీలు ప్రాసీజరుకోడు నందలి 260వ సెక్షనునందలి 1వ సబ్ సెక్షనుక్రింద జేయబడిన కొన్ని సేరములను గాని అన్ని సేరములనుగాని సర్క్యూలిగా విచారించుటకు గుంటూరు బెంచి న్యాయాధికారులందరికిగి గవర్నరుగారు మొదటి తరగతి న్యాయాధికారి యధికారముల నొసంగిరి.

కస్తము ఆసిస్టెంటు కలెక్టరు టి. హెచ్. పొట్టుగారికి మెడికలు స్పెషిలేటుమీద మానుమానములు నెలవీయబడిన.

వైస్సు కాంగ్రెసు

మహారాజుగారు తేరచుట.
రెంగుళూరు, జనవరి 10:— రెంగుళూరులో జేరబడిన నేటి ఉదయము మైసూరుమహారాజుగారు ఇండియను వైస్సు కాంగ్రెసుయొక్క నాల్గవ సాంవత్సరికసభను ప్రారంభించిరి. హిందూదేశమునంద నేకభాగముల నుండి యనేక శాస్త్రీయ విద్యావంతులు సభకు విచ్చేసిరి.

సర్ జార్జి బార్నిసుగారు.

దక్షిణాఫ్రికాలోని వర్తక సంఘమును జూచుట.

సామ్రాజ్య కాన్ఫరెన్సులలో సభ్యులగు సర్ జార్జి బార్నిసుగారి నాదరించుటకు నిన్నటి సాయంత్రమున దక్షిణాఫ్రికాలోని వర్తక సంఘమువారు సంఘ మండలిమున నొకసభ జేరిరి. సభ్యులు గావున హార్టర్ పిట్టి త్యాగరాయపిట్టి గారు వారి నాదరించి సారిత్రామిక సంఘ ప్రయత్నము లన్నియు హిందూదేశ భౌగోళికస్థితికి శ్రేష్ఠముగ నుపకరించు నని భావించుచు దృఢముగ విశ్వసించుచున్నట్లు తెలిపిరి. తన యువవాడముగ జన్మించిన సెలవిచ్చిన కొన్ని ముఖ్యం శిలుల సక్రింద నుదహరించుచున్నాము.

చర్చములు

మా తోడ్పాటు మిక్కిలి పెద్దదననంతటి మీ రెవరినో నడచుచు, వెనుక కొంతకాలము క్రిందట నా విషయమున జేర్చిన నియమానుసారముగా ఆ వర్తకమునకు మిగుల వ్యయము గలిగించినది. పదునెనిమిది వర్షములను దొర తనమువారికొకటకు కొనబడినాదిగా పదునెనిమిది శాతముల విలువ మిక్కిలి పెంచినది. బాధన రూ 25 ల చొప్పున విక్రయించబడిన దెబ్బడిపురుగు రూ 75-80 లకు మించిపోయినది. ఈ టిట్టును కట్టుచుగా దొరతనమువారి అటవీకాభిధానముల "కొన్నాయి" బెరుగున పేలములలో నమ్మట నాపి జేసిరి. బెరుగునూరైమే కాక చెట్టులయుగూడ ఎంతో ప్రయోజనకారియను లేవనెత్తి ప్రాయమున వారుంటు జేసిరి. ఈ సందర్భమున నటించినాభిధాని నాదరించుచు రురల యథాప్రకారముగా నమ్మకములజేయుటయే మా ప్రప్రథమ పాండిత్యము. మరి యొక సంగతిని మీరు విన్నవింపవలసి యున్నది. దొరతనము వారికి కావలయునని కొనబడు పదునెనిమిది శాతము మిగుల కాక ధరను దీనికొనబడుచున్నది. అందువలన పదునెనిమిది వారికి విశేషనష్టము గలుగుచున్నది. పదునెనిమిది వారికి నలయు తోడ్పాటు మిగుల ప్రయోజనముగా నున్నది. అందుచేత దొర తనమువారు కొరకు పదునెనిమిది శాతముల విశేషముగా పెంచినవలయును. లేకున్న దొరతనమువారు సైనికులకు వల యానని కొరకు పదునెనిమిది శాతముల కాక పేదరికములగు చర్మముల ని రాటంకముగ నెగురుచు చేయుటకైన యనుష్ఠాన సంగతలయను. ఈ సందర్భమున నీరాజధాని వారందఱును మీతో విన్నవించుకొనిన నొకసంగతిని మనవిచేయ వలసి యున్నది. ఒకశతక దొరతనమువారు తమకు వలయు పదునెనిమిది శాతముల ఖరీదును తగ్గింప దలచినయెడల నిదివరలో జరుగు ఆచారము ప్రకారము రెండుమాసములు మాత్రమే ముందుగా డిమాండ్ చేసిరి. తోడ్పాటు చాల దూరభారములనుండి రావలసి యున్నందున, తోడ్పాటు పదునెనిమిది శాతముల మిక్కిలి ప్రయోజనముగ నున్నట్లును, పదునెనిమిది శాతముల మిగుల కష్టముగా నుండుటలను అభివృద్ధిము నాలుగు మాసములకై ముందుగా ధరను తగ్గించుచున్న విషయమును దొరతనమువారు తెలియజేయవలయునని వారందఱును కోరు చున్నారు.

సంయుక్తరాష్ట్రమునకు (ఇంగ్లాండు, స్కాట్లాండు, విల్లెండు, బ్రెస్టు యింకా ప్రదేశముల కెచ్చటికిని పదునెనిమిది శాతముల సంపాదించున నుత్తరపు మాకు మహావృద్ధిము గల్గించినది. వెనుకటి కానియోన్, ఇంకొకయు వ్యవధి లేకనే యాయుత్తరపుష్టి కష్టము నగుచుచుండెడిది. పదునెనిమిది శాతముల నింపవలయునని చర్మములను పదునెనిమిది శాతములను పదునెనిమిది శాతములకు లేవనెత్తుచు చర్మములను "చెల్లెల" చేయుట కష్టపరము మానవమున మాల కాల్పనైన వ్యవధి ఈయవలయునని నేను క్రిందటి నెల 22వ తేదినాటి కౌన్సిల్లో తెలియబడినది. ఈ చర్మములు మిక్కిలి బాధ్యతలను గొనబడి, సహజ, అమెరికా దేశములకు పంపవలయునని నుద్దేశముతో పదునెనిమిది శాతముల విశేష నివృద్ధిము చేయుట నిలవవలయునని. ఇంతయు గాక ఈ చర్మములు సంయుక్తరాష్ట్ర (ఇంగ్లాండు) ములలో విక్రయించబడుటకై. ఇండియా దొరతనమువారి విషయమున నేమియు చేయవలయునని మాత్రమే మిక్కిలి నిరూపము నొందిరి. ఆయనకు ఈ వర్తకమునందలి భాగములందఱును మిగుల విశేష ప్రయోజనము నాలించి ఈ వ్యవస్థల సంపాదనావృద్ధిలైన దొరతనమువారు మాపిషమస్థితిని జూచి ఈయుత్తరపు మానవములవలనైన నమలులోనికి రాకుండునని లనుగ్రహింపవలయునని మరల విన్నవించుచున్నాడను.

ఈ చర్మముల వర్తకమునం దేమి మరయే యితర వర్తకములందేమి రెయిల్వేలలోగాని ఓడలలోగాని వస్తువుల పంపించుటయందు బొందు ఆర్థికకష్టములను అవధులను విశేషముగ నేను చెప్పవలసిన యవసరము లేదు. ఈ విషయమున సామ్రాజ్యభివృద్ధి అలోచనలకు మేము బద్ధులము. ప్రస్తుతావధులకు విచార మొందుకంటే భౌతికలాభముల మేమధికముగ నాదరించెదము. ఈ వర్తకశీలో మేమునకు మిట్టి నష్టముల కొప్పుకొనుటలో మున్ముందు వర్తకవాహరము లందును, రెయిలుబండ్లలో వస్తువుల పంపుటయందును ప్రయోజనము చేయుటయందును గలుగు బాధలను, నష్టములను సాధ్యమైనంతవరకు తగ్గనటు లధికారులు జాగ్రత్తపడెదరు గాక యని నమ్ముచున్నాము.

బకింగుహాము కాలువ

బకింగుహాము కాలువనుగూర్చి తగినంత శ్రద్ధ తీసికొనవలసినదని మిమ్ముల గోరుచున్నాము. క్రిందటి యనుపకారి స్థాపించబడిన దాని క ఈ బకింగు హాము కాలువ సభికారులు "ఒండు" చే పూడి పోక నిచ్చుచున్నారు. ఆయెందును తీయించి దొరతనమువారు కాలువకు శుభ్రపరచిన వారు తూర్పుతీర వ్యాపారాధారి కు లేనియు సహాయము చేసిన వారుచున్నారు. ప్రస్తుత మీ కాలువ పట్టుకున్న కాళివారి యాజమాన్యము క్రింద నున్నది. రెయిల్వేవారి లాభము నిమిత్త మీ కాలువను పూడి పోవనిచ్చుచున్నాని జనులనుకొనుచున్నాను. ఈ కాలువను రెవిన్యూకాళివారి యధికారము క్రింద నుంచిన మంచిస్థితిలో నుండగలను.

బార్నిసుగారి ప్రత్యుత్తరము

సర్ జార్జి బార్నిసుగారు తమ ప్రత్యుత్తరమున నిలుల చెప్పిరి. అధ్యక్షుల దయాభాగ్యక స్వాగతవాక్యములకు వంద నములు. ఈ సందర్భమున విశ్లేషణలుగ తెంతయు నా నంద దాచుకము. మీ యధ్యక్షులు.

సారిత్రామిక సంఘము

నుగూర్చి కొంత ముచ్చటించివారు. ఈ సంఘ మీనగరమునకు వచ్చునని నా నమ్మకము. మీలో కొంతమంది సాక్ష్యమునిచ్చెదరని నేను తలచుచున్నాను. ఈ సంఘమువారు భౌతిక భారతీయ పరిశ్రామికాభివృద్ధికి తగిన ప్రసాదినీ చేసెదరని రాజప్రతినిధిగారి నమ్మకము. ఆనమ్మకము యథాగతముగా పరిణమించుచుగాక యని నేను నిశ్చయముగా తలంచుచున్నాను. ఈ సంఘమున హిందూదేశమునందలి యుత్తమపురుషులలో గొందఱున్నారు. వారిసలహా భౌతికభారతీయ పరిశ్రామికాభివృద్ధికెంతయు లాభకరముగా నుండునని నమ్ముచున్నాను. మీరు విశేషించిన యంశములలో ముఖ్యమైనది

యుద్ధానంతర వర్తకము

కొలది దినములక్రిందట మాభివృద్ధి మీకు కొన్ని కాగితములు వచ్చియుండవలయును. మీరందఱింక జూడలేదేమో, వానియందొక యుద్ధము తక్కిన కాగితముల నేకములును ఉన్నవి. అవి మీకు విలువైన సమాచారమును తెలుపగలుగును. ఈ యంశమున మీరు మా కెల్లవలయును. చేయగలిగినదియు నిందుక దెలిపెదను. ఈ యంశమునుగూర్చి మీరవర్తకసంఘ మున్న వర్తకసంఘములతోపాటు నానియుద్ధేశముల నంపి యుండవచ్చును. కాని అంతకుంటేను మాకు కొన్ని వివరము లధికముగ గావలెను. తక్కిన ప్రదేశములలోవలె నిచ్చోటనుగూడ విశేషముగ దొరకు వర్తకసామగ్రి యుండవచ్చును. మీ శివముయమున మాకు విశేషముగ సహాయము చేయవలయును. ఈ సమస్య లొక్కొక్క వానినై దిగుమతి గుంకములనుగాని యెగుమతి గుంకములగాని విధించిన నేమి సంభవించు నను ఈసంగతిని వేరు వేరుగా మీరు కనుగొని మా కాసమాచారమును తెలుపవలెను. ఇదివరలో నీ సంగతిని గూర్చియే ఇండియా దొరతనమువారు మిమ్ము గోరియున్నారు. మీ సంఘమున నొక్కొక్క వ్యాపారమున కొక్కొక్క యధికారియందును గనుక నా యా వ్యాపారములలోగల సంగతిని విశదముగ నాలించించుట మీ చేర్చుదప గలరనియు, యుద్ధానంతర మెట్టి మార్పులైన జేసిన నీ వ్యాపారములకుని యెట్లు పట్టించునది ఇప్పుడున్న యథాస్థితిసంగతు లన్నిటితో బాటుగ మీరు తెలుపగలరనియు ఇండియా దొరతనమువారు మిమ్ముల గోరిరి. ఈ విషయమున మీరు చెప్పు సలహాలను బాగుగ నాలించించి చేయవలయునని హెచ్చరించుచున్నాను. సాధారణముగ వర్తకపు మరతు లన్నియు నభ్యంతర నీయములనుట యందును, ఇవన్నియు నష్టముకంటే విశేష లాభకరములగుండునటు లాలించించుటయే మంచిదనుటయందును మీరందఱు నాతోనేకీభవించెదరని నమ్ముచున్నాను. నేనీ విషయమునుగూర్చి రాజీలో నేమియో చెప్పినట్లు మీ యధ్యక్షులు నూచించివారు. ప్రాతని యగు మాత్రమున నన్ని యభిప్రాయములును నష్టములని భావించుటకు; వర్తకము నందు స్పష్టముగ గనుపడని తక్కిన భాగములు గూడ స్పష్టముగ

నుండు నొకటిరెండు భాగములందలి మార్పులతో విశేషముగ మారగలవని నేను కరావీలో జెప్పితిని; అటుల జెప్పటలో విశేషముగ తెలియని ఆ భాగములనుగూడ మీరు విశదముగ తెలిసికొని యేమైన మార్పుల కుపక్రమించుట మంచిదని నా తాత్పర్యము.

చర్చములు

తోడ్పాటు పదునెనిమిది శాతముల విలువ యధికముగ నున్నదని మీ యధ్యక్షులు తెలిపిరి. ఈ సంగతి మీగుల ముఖ్యమైనదని దొరతనమువారును తలచుచున్నారు. ఈ స్థితి యందేటుల జేసిన యుత్తమముగా నుండునో యటుల జేయవలయునని హిందూదేశ దొరతనమువారు స్థానిక దొరతనము వారును అలోచించుచున్నారు. "కొన్నాయి" బెరుగున కాక గా విలువలోనమ్మకముల దొరతనమువారునియోగించినది మీకు తెలుపుట కెంతయు సంతసించుచున్నాను. చర్మములను, ఈ బెరుగును తీసికొనుటయందు రెయిల్వే అధికారులు చాస్త్రీల విం చు క త గ్గించి పోక గ్యము లధికముగ చేయు నటుల ను, సాధ్యమైనంత వరకును బాధలను నష్టములను తగ్గించునటులను ఇండియా దొరతనమువారు రెయిల్వే అధికారులకు ప్రాసించుచున్నారు. దొరతనమువారు తీసికొను చర్మముల విలువ హెచ్చించుటకుగాని సైనికుల యుపయోగమునకు తక్కువవిలువగల చర్మముల నంపుటకుగాని దొరతనముగా రొప్పుకొనవలయునను సంగతులలో మొదటిది. వాలించనములో నున్నది. మీరు సంప్రదించుటకు మార్పులును జరిగినవి. కాని రెండవది మాత్రము జరుగనేరదని చెప్పుటెంతయు విచారకరము. విలువలలోని మార్పులను నాలుగు మాసములకు ముందుగా దొరతనమువారు మీకు తెలుపవలయునను టంత సమంజసముగా లేదు.

సంయుక్తరాష్ట్రమునకు తప్ప తక్కిన ప్రదేశములకు చర్మముల సంపాదనకు అకస్మిక యుత్తమపురుషుల మీకు విశేషనష్టము గలిగిన దనియు, అవస్తువులు జవానునకును, అమెరికాకును పంప నుద్దేశించబడినవనియు, మామూలుముల వ్యవధి నీయవలయుననియు మీరు చెప్పుచున్నారు. ఈ విషయములో నేను నాచే నైనంత సహాయమును చేసెదనుగాని ఈ యా సహాయముల చేసెదనని చెప్పులేను.

పిమ్మట మీరు బకింగుహాము కాలువను గూర్చి చెప్పితిరి. ఈ సంగతిగూర్చి యేమాలోచించుటకు నాకాధూగోళవిషయములు బాగుగ తెలియవు గాని స్థానికదొరతనము వారి నీ సంగతిలో తగినంత శ్రద్ధ తీసికొన గోరెదను.

పిమ్మట సభ ముగిసెను.

చిన్న పురుగులు 124

పెద్ద పెద్ద బట్టలను జేయును. చుండు, బోడి యగులు, వెండుకులూరులు, పుర్రెపై జీల, అన్నియు చుండుపురుగుల వలన గలుగును.

కాతకులారా! ఈ పురుగుల కియింబువద్దు, పిధి విరాములతో మీరు పనిచేసినచో మీ మీ గృహములలోని నెలకొట్టెలు బంగారుతో నింపబడి యుండును.

తీరిక లేక పనిజేయుచుండు ఈ చుండు పురుగులకు, అతివ్యాధి కియి పోయిన తేనెటీగ సహకారిగా నుండదగినట్లు. చుండు ఆరంభమయిన వెంటనే నిరోధక నిర్బంధద్రవ్యముల నుపయోగించక ఉపేక్షించిన అచి కాలమున నే బట్టల వారితో సహాధ్యాయి గావలసినట్లును. కావున నిట్టి పరమశకువును

"కామినియా నూనె"

సహాయమున సంహరింపుడు. చుండును పోగొట్టును. వెండుకులను గాలినిచ్చుడు. పుర్రెచుండును పోగొట్టును. తలకట్టుకు పరిమళ నుగంధద్రవ్యము.

ఈరీతిని, నకలు నూనెలకు తయారు చేయువారి మోసమున పడకుడు.

నెల బుడ్డి 1-క రు. 1-0-0 వి. పి. రు. 0-4-0

,, 8-క రు. 2-10-0 వి. పి. రు. 0-7-0

ఉచితము.

ఈ నుగుణముల రుజువుపరచుటకయి, అర్హులందఱి పంపుకొనువారి కెల్ల ఒక సారి నాడుకొనుటకు సరిపోవునంత నూనె గల సీసా ఉచితముగ బంపబడును.

సోలు ఏడెంట్లు:— అంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్స్ అందు కెమికల్ కంపెనీ,

సెం 185, బామ్బాయ్ నీడు పిధి, బొంబాయి.

THE GREAT WAR.

[REUTER'S AGENCY.]

GREAT BRITAIN.

The Premier's Return to London.

LONDON, January 9. Mr. Lloyd George has returned to London. He will speak at the Guildhall War Loan meeting on Thursday.

Munitions and Agricultural Machinery.

LONDON, January 9. The Minister of Munitions has created an Agricultural Machinery Branch, to deal with the manufacture of machinery and implements, which is classed as munition work.

Allies Holdings of Gold.

LONDON, January 9. The Allies' holdings of gold are estimated at £557,702,000 compared with £125,954,000 announced by the German Reichsbank. The holdings of the British Empire amount to 164,945,000.

Lancashire Trade.

LONDON, January 9. The Board of Trade returns show that Lancashire shipped 5255 and half million yards of cotton cloth in 1916 against 4748 and half million in 1915. Exports of grey cloths fell off but bleached, printed, and dyed goods increased.

CHINA.

German Influence in China.

A Lecture in London.

LONDON, January 9. Lecturing in London, Mr. Wile, formerly Berlin correspondent of the "Daily Mail," declared that Germans had filled many appointments in the Chinese customs vacated by Britons who had enlisted, and that German capital was flowing freely into China in order to obtain concessions. Germans had also acquired many newspapers in China. He urged immediate joint Allied action with regard to the matter.

SPAIN.

Spanish Cabinet's Resignation.

Attack of Pro-Germans.

LONDON, January 9. MADRID.—The Cabinet was resigned. The resignation follows on a violent Pro-German attack on Senor Romanones Ministry, consequent on its refusal to support President Wilson's note. For instance, the Pro-German Journal, "La Nacion," recently published an interview with a high diplomat, understood to be the German Ambassador to Madrid, declaring that submarining of Spanish ships would be a severe lesson to Spain in view of the action of Senor Romanones in siding with the Allies and not taking the chance of mediating in the war. The opposition organ "La Epoca" thereupon declared that Spain could not accept lessons from foreigners.

AUSTRALIA.

Greatest Floods.

LONDON, January 8. BRISBANE.—The floods in Queensland are the greatest for half a century. Pianos are lodged in trees at Clermont.

ITALY.

Italy's New Shipping Construction.

LONDON, January 9. ROME.—Italy is assigning six millions sterling for the construction of merchantmen in 1917.

FRANCE.

Allies in Conference.

Eastern and Western Schools.

LONDON, January 9. The conclusion of the Allied Conference in Rome coincides with the revival of the controversy between the so called eastern and western schools. The view that Allied action in the east ought to be restricted at present, pending the breaking of German power in the west, where the main enemy forces are concentrated, is strongly supported. On the contrary, it is maintained that it is now as vitally important as ever to sever connection between the Central Powers and Turkey. There is much speculation, especially in Paris, whether any decision on this question was reached in Rome.

Rumours of Probable German Attack.

LAHORE, January 9. LONDON, January 8th.—The "Journal's" Zurich correspondent says that rumours are current in Switzerland that a German attack is probable. A Paris message says that, according to a telegram from Berne, France has reassured Switzerland with respect to neutrality. —("C. and M. Gazette.")

AMERICA.

An American Banquet in Berlin.

U. S. Ambassador's Speech.

LONDON, January 9. AMSTERDAM.—Count Reventlow, in the "Tages Zeitung," is infuriated at Mr. Gerard's remark at an American banquet in Berlin, in which the Ambassador

said he was confident that the best relations between the United States and Germany would continue while such excellent leaders as Bethmann Hollweg, Hindenburg and Lendorff and Admirals Capelle and Holtzendorff remained at their posts. Count Reventlow declares that it is unprecedented for a neutral Ambassador during war time thus to single out names, and says there is an unmistakable menace in implication of what will happen in the event of other men coming whom the United States does not like. He concludes by declaring that the banquet was equivalent to a demonstration in honour of the United States attaining her political aim in regard to Germany. The banquet was attended by Helfferich, Hoif, Dernburg and other prominent men.

GREECE.

Fresh Allied Note.

LONDON, January 9. The "Times" understands that a fresh Allied note drafted in Rome has been despatched to Athens. It is understood that it demands prompt compliance with all previous demands within forty-eight hours.

BRITISH FRONT.

A British Daylight Raid.

Enemy's Third Line Reached.

LONDON, January 9. Correspondents at headquarters describe a daylight raid south-east of Arras carried out by English and Scottish troops on a front of two thousand yards, after very severe bombardment. The results were unexpected, and the opposition was very slight, especially lack of machine gunning. Telegrams describe the uncanny ease with which our troops reached the German third line. A Scottish officer said he mounted the parapets of a third line trench and smoked a cigarette. Nothing was visible apart from a few Germans scurrying for their lives in the distance, and the whole business seemed unreal. There was much bombing of dugouts, in which Germans suffered considerably. Aeroplanes co-operated most audaciously in the raid, flying very low over German positions and spotting most marvellously for guns.

RUSSIAN FRONT.

Artillery Duels Near Riga.

LONDON, January 9. A German wireless communique reports lively artillery duels near Riga.

New Positions Taken Up.

LONDON, January 9. A Russian wireless communique says:—We threw back the enemy offensive westward of Riga and captured an Island in the Western Dvina river, north of the Dvinsk, seven machineguns and four trench mortars. We defeated attacks south of Oltuz river. The Rumanians fell back six versts west of Monastir and Kachinul on Kimino river. We took up new positions on the line of Putna and Sereth Rivers.

Successful Russian Attack.

German Official Statement.

LONDON, January 9. A wireless German official statement says that the Russians strongly attacked the west of the Riga-Mitau road and extended their gains of the 5th instant, on the river.

SOUTH EASTERN FRONT

Enemy's Capture of Focsani.

Russia's Defensive Position.

LONDON, January 8. By the capture of Focsani, the Germans have turned the western extremity of the so called Sereth line, which runs forty miles eastward from Focsani, but the Russians who have been maintaining the heart of the fighting while the Rumanians have been refitting in their rear, have another defensive position along the river Sereth, behind which there is the formidable line of the river Pruth. Both rivers will have to be forced before Mackenson will be able to enter Russian territory unless he attempts the hazardous crossing of the Danube from Dobrudja below Galatz. The length of front on which Mackenson is operating with three armies, exclusive of Dobrudja, is 120 miles between the mouth of the Sereth and the Gyimes Pass. Half of this front lies in the mountains where fighting has consisted of a succession of isolated heights. The enemy has still to face the main positions on heights west of Trotus and the Sereth. Meanwhile the Russian have secured heartening success twenty miles west of Riga, where a spirited advance over frozen marshes has carried their line forward at one point four miles. Despatches from Petrograd indicate that the Russians are very hopeful of making Germans pay dearly for their Rumanian operations by shattering the whole fabric of the German defence in the north.

The Government of India have sanctioned the grant of a pension of Rs. 11 a month for life or till remarriage to Kamini Sundari Dasya, widowed mother of the late constable Jogendra Nath Sur, who was murdered by certain participants in the dacoity committed at Shibpur, district Nadia, on the 30th September 1915. They have further sanctioned the payments of Rs. 300 to liquidate the debts of the deceased constable.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

CALCUTTA.

Attempted Extortion.

A Political Case.

CALCUTTA, January 9. At the High Court to-day Justices Tennen and Chaudhuri were engaged in hearing the appeal in a political case, in which one Annapada Bhattacharjee was convicted by the Sessions Judge of Comilla of attempt at extortion and sentenced to seven years' rigorous imprisonment. The Advocate-General represented the Crown and Mr. J. N. Roy defended the accused. The appellant is a student of the Scottish Churches College in Calcutta and son of a Munsiff who was at one time posted to Comilla.

Mr. Roy, in opening the case for the accused, said that originally the accused was charged with extortion, attempted extortion and dacoity. One Assessor found him not guilty of all the charges, while the other found him guilty of attempted extortion, and the Sessions Judge accepted the verdict of the second Assessor. On the evening of the 29th May the late Mr. Hart, Police Superintendent, with Mr. Wright, Additional Police Superintendent, took their stand concealed on a verandah of the Dak Bungalow. Mr. Hart had previously despatched to the locality a party of armed Police who were posted concealed in the neighbourhood. Mr. Hart had received information that on that evening two men on cycles, who would probably be armed with revolvers, would come to meet and take from two other men a considerable sum of money; which the latter had been induced to contribute to the anarchists' cause by threats. The information proved to be correct. After Mr. Hart and Mr. Wright had been waiting for a short time they observed two cyclists coming from the direction of the town. As they approached the Dak Bungalow Mr. Hart and Mr. Wright stepped out into the road and called out to them to stop. They paid no heed, and Mr. Wright pursued one man and struck him with a 12 bore gun, knocking him off the bicycle. The man picked himself up and ran down a slope of the road into a pool of mud and water. The other cyclist also ran there and began to open fire, with a revolver. Mr. Hart returned the fire, as did also the other policemen. After exchange of shots both sides ceased fire. Meanwhile Mr. Wright secured the first man, who is the present appellant. No trace of the other man could be found. In the neighbourhood the police found a revolver and several Mauser cartridges. One passerby was fatally wounded. On the person of the accused was found a letter written by one Herendra Sircar stating that he was sending one thousand rupees through his son Bipin. The statement of Bipin elicited the fact that in May last Herendra received a registered letter containing a printed form with blanks filled in manuscript announcing that he had been appointed a commissariat officer in connection with the war for the establishment of a new kingdom in India and that he was to contribute seven thousand rupees to the fund. The demand was enforced with threats to his life and property if he failed. Herendra being afraid sent his son to make payment. Mr. Roy then read the judgment.

The case is proceeding.

Education in Bengal.

CALCUTTA, January 10. A resolution on public instruction in Bengal for 1916 shows a further increase of expenditure on education and a resultant expansion of education work. There was a larger number of schools and scholars than in any previous year. The number of educational institutions rose by a little over two thousand aggregating 46,770. The number of male pupils was 1,55,97,28 and that of female pupils 2,848,13, representing an increase of 24,000 and 20,000 respectively. Four members of the Indian Educational Service joined the Indian Army Reserve of Officers of whom one is believed to be a prisoner of war. Since the close of the year all junior members of the service have volunteered and as many as could be spared have been allowed to join. Two colleges were abolished, but the number of college students rose from 15,321 to 17,226. Bengal contains as many secondary schools as Madras, Bombay, the Punjab, Belur and Orissa and the United provinces taken together and the number of pupils amounted to 3,73,420. There was a marked improvement in primary education. There was an addition of 3295 schools with an attendance of 1,42,100 pupils. The number of Mahomedan pupils increased from 8,035,89 to 8,242,50 and there is now one Mahomedan girl at school to every five Mahomedan boys.

BURMA.

The "Burmese Pioneers".

Pay and Prospects.

RANGOON, January 10. A press note has been issued to-day giving the terms of service, pay etc. of Burmese Pioneers the formation of which was recently sanctioned by the Government of India. The enlistment will be for three years or for the duration of the war. Men will be discharged if war be over sooner. Those desiring to continue after the war will be allowed to do so under ordinary conditions for Indian army. In the first instance the company will be attached to a regular unit in Burma to be selected by the General Officer, Commanding, Burma. The rates of pay are the same as those for Indian infantry as laid down in I. A. regulations. Of the four platoons which the company will consist of one will be enlisted from the Karens, Lower Burma, one from the Burmese and Arakanese in Lower Burma, and two platoons from the Burmese in Upper Burma. Major H. St. G. Harvey Kelly, 64th Pioneers has been selected for the command of the new company, under whose directions the enlistment of recruits will be carried out.

TELEGRAMS.

BOMBAY.

P. W. D. COMMISSION.

Yesterday's Meeting.

BOMBAY, January 9.

At the resumed sitting of the P. W. D. Re-organization Enquiry Committee to-day, Sir F. Z. Strott, Chairman of the Bombay Port Trust gave evidence. He thought the state of things in India was not sufficiently advanced for it to be possible to entrust large works generally to Indian agencies. He was not in favour of Government works of big magnitude being carried out except by departmental agency, but such works had, in the case of local bodies, been sometimes carried out by other agencies, generally by contractors, firms having their headquarters outside India. Large firms did not confine their operations in any one country. They were almost always firms with strong financial backing, having large quantities of suitable plant and a trained staff. Even such firms were not always entirely satisfactory, as they had little experience of the class of labour they had to employ, while their methods were strange to Indian labour and to the supervising establishment they were able to obtain in India. He was strongly of opinion that at the present time no extension of the system of contracts for such works was possible or desirable. As to other works, where conditions were more favourable, he advocated the extension of the system of execution of work by contracts as far as possible. With regard to the system of education in Government colleges, witnesses complained that the practical course required considerable improvement, and there were two ways in which the object of giving practical training could be obtained. One was to compel all students to undergo a two-years' practical course before appearing for examination and taking the degree. The other was compelling them to join an association which would confer a further degree on those who satisfied them about their practical training.

Mr. Stuart Montith, Electrical Engineer to the Bombay Government, next examined, said that, so far as electrical works were concerned, departmental agency was better than private agency. He advocated a conference of the heads of various sub-divisions of the P. W. D.

Mr. H. W. Allen, Principal of the Poona Engineering College, in his evidence said that the improvements in high schools would improve the type of students they got, and suggested that it would be an excellent thing if all those who go through an engineering course could be given a practical training course in a private firm or in the P. W. D.

Mr. T. W. Dawson, Principal of the Victoria Technical Institute, Bombay, in his evidence said it appeared to him that the present system of training for engineers in the colleges was generally suitable, but much of the advantage of that education was negated by the fact that such students had very little practical training, no idea of business-like organization, and no experience in the control of workmen. Practical training was most essential and should occupy a large portion of their time, and that should be supplemented by one year of outside experience under some responsible engineer, where he would actually take part in practical work and would be taught how to handle men and materials economically.

The Commission adjourned till Thursday.

Samson Agari.

BOMBAY, January 10.

At a meeting of the Bombay Improvement Trust on Tuesday consideration was given to a letter from Mr. D. J. Samson, Assistant Land Manager of the Trust, tendering resignation of his appointment under the Board and requesting the payment of his salary from the date of suspension to the date of resignation. It was decided to ask the Trust's solicitors as to what payments Mr. Samson was entitled to.

PUNJAB.

Educated Punjabis and War.

Scope Found to Enlist Them.

LARE, January 9.

The desire of the educated classes for personal service in the cause of the Empire has found frequent utterance in the press elsewhere and the Lieutenant-Governor holds strongly that in the present crisis it is the duty of the Government to provide means for its satisfaction. The Bengal Double Company is, it is understood, largely composed of men belonging to the educated middle class and His Honour has good reason for believing that in the Punjab, which provides one half of the Indian Army and has since the beginning of the war supplied over 100,000 men to His Majesty's forces, men of this class will respond to the call for enlistment even more readily than they have done in Bengal. Last report on the progress of education in the Punjab shows that the secondary schools of Rawalpindi Division alone had up to the end of March 1916 furnished nearly 1000 recruits to the army. What is proposed is that a company or double company should be raised from among matriculates and graduates of the Punjab University. Terms of enlistment will be ordinary terms except that, as in Bengal, men will enlist for the period of the war and will have the option of continuing to serve after its close. Any young man who has passed the Entrance Examination of the Punjab University will be eligible whether he has entered a college or not. Ordinary age for recruitment in time of peace, it may be mentioned, is from 16 to 25. But during the war men of over 25 are being accepted. Outlines of the scheme have been submitted to the Government of India and have received their approval and the Punjab Government has been asked for an estimate of the number of men who are likely to come forward. Deputy Commissioners and Principals of colleges have accordingly been asked to make known the intentions of the Government and to receive applications for recruitment. All applications should be sent in before the end of February. From what the Lieutenant-Governor knows of the spirit of the people of the province he believes that response to the present call will be such as to justify him in reporting that there are

TELEGRAMS.

enough and more than enough of educated men in the Punjab who are ready and eager to enlist in the Empire's cause.

SIND

Their Excellencies of Bombay in Sind.

KARACHI, January 10.

Their Excellencies Lord and Lady Willingdon are on a three days' visit to Karachi principally to inspect the War Relief and War Hospital work here. They arrived yesterday afternoon and are to depart to-morrow evening. The visit is practically private in nature. No official programme has been published and no addresses have been presented. It is hoped that one of the results of the visit will be a "modus vivendi" between the Sind Women's Branch of the War Fund and the Sind Branch of the St. John Ambulance Association. Lady Willingdon will separately receive the workers of the two institutions at the Government House. Lord Willingdon will receive a Muhammadan deputation. Finally Their Excellencies will visit the site of the proposed cattle farm, which is designed to preserve and develop Karachi's famous breed of Milch cattle.

MYSORE.

The Science Congress.

Opened by the Maharajah.

BANGALORE, January 10.

His Highness the Maharaja of Mysore this morning opened the Fourth Annual Meeting of the Indian Science Congress in the Central College Hall. There was a large and distinguished gathering of scientific men from all parts of India. Among these present were the Hon'ble Mr. H. V. Cobb, Sir Alfred Bourne, Sir Sidney J. Mackenna, Dr. Mack'han, Dr. J. L. Simonson, Dr. H. E. Watson, Mr. R. H. Campbell, C. I. E. Dr. Harold Mann, Dr. T. M. Nair and Dr. E. H. Hankin. There were also a number of prominent local officials and others present.

The Maharajah's Speech.

"It was with real pleasure that I accepted Sir Alfred Bourne's invitation to preside at the opening of this year's Indian Science Congress as I was anxious to have the opportunity of giving a personal welcome to the distinguished body of scientists and research workers, who have come from all parts of India to take part in its deliberations. Few places could be more appropriate than Bangalore for the meeting of such a Congress, for, here is located the leading institute of research in India administered by your distinguished president. We have also in the neighbourhood gold mines, a large reservoir and water supply works and an important hydro-electric installation, all of which are practical instances of the application of science to industry. The last half century has witnessed a marvellous progress in the application of science to the needs of man. Inventions and improvements have been pouring in with bewildering rapidity. Transport by land, water and air have been quickened and cheapened. The uses of science for alleviating sickness have been multiplied. That fever can be defeated by science has been demonstrated by what has been done on the Panama Canal.

War and Science.

Meeting as we do here in an atmosphere of peace and sunshine our thoughts cannot but turn to the great war and to the terrible scenes of death and destruction which are being enacted in Central Europe. One cannot help feeling it a tragedy that science to which the world so largely owes its progress and civilisation is being as it were debased in this war and used for the purpose of destroying human life. But may we not hope that good may come out of evil and that the lesson which the present war will leave behind it of the appalling results of applying the discoveries of science to destruction of the human race may eventually bring about the world's peace by making the very thought of war abhorrent. May we not be hailed not only as the beacon light of civilisation but as the world's peacemaker. Efforts that are being made since the outbreak of the war to develop science and trade and promote the economic efficiency of the British Isles cannot fail to have their effect on Indian conditions.

Industries Commission.

The recent appointment of the Industries Commission by the Government of India will also doubtless help in the same direction. Scientific education in India is in its infancy and her industrial output per head of population is as yet a negligible quantity. India, at any rate her population, is growing and cannot long maintain herself by merely growing raw products. Science has soon to come to the aid of her agriculture and industry to maintain her population. Of one thing I am certain. Practical scientific work will be most remunerative in this country in the near future if concentrated on questions connected with agriculture, and industrial problems of practical interest should obtain priority. Abstruse problems may wait or may be left to the learned few at all events for the next ten or fifteen years until science becomes more popular among the masses. I think some organisation on the lines of the advisory Board recently brought into existence in England for the development of scientific and industrial research, acting in co-operation with the existing institutions should be attempted also in this country. The Indian Institute of Science, the Indian Science Congress, the Pusa Research Institute and other similar bodies working in union with such an organisation will produce far better results than if they worked as isolated units. The Indian Institute of Science was established here with the object of providing facilities for advanced scientific research. We in Mysore have already begun to benefit in a practical way from the labours of the chemists employed in that institution.

Association of Business Heads.

In order to enhance its practical utility, I feel, it might be of advantage to associate in some manner with the council of the institute practical manufacturers and commercial men

drawn from the classes who will benefit by its work. The Institute also requires further considerable expansion of its practical side, and not one but several such academies will be needed to meet adequately the growing educational and industrial needs of the Indian continent. I have looked at these questions from the point of view of a lay man and to me the problem centres not in mere investigation but in the speedy application of the discoveries of the science to the practical needs of the country. May I express once more the sincere pleasure which I feel in meeting such a distinguished body of scientific men in my own city of Bangalore. This is the first large congress that has ever met here but it, I hope, may be the precursor of many more in future years. I have now much pleasure in declaring this Congress open.

The proposed visit of the Commander-in-Chief to Allahabad will not take place. His Excellency is shortly proceeding to Bombay. He will halt at Jubbulpore enroute. He is expected to arrive at Bombay on the 14th instant.

LATEST TELEGRAMS.

LONDON, January 9.

ATHENS.—The Allies note gives guarantees against the extension of the revolutionary movement.

LONDON, January 10.

AMSTERDAM.—The "Zeitung" says: German-O-Turkish commercial and political treaties have been ratified.

Bavarian King's Boast.

LONDON, January 9.

The King of Bavaria in a speech at Munich said "Though Victorious we offered peace. We must now continue to fight and be victorious till our enemies ask for a peace worthy of our gigantic sacrifices."

వాతావరణసీత

1917 సం॥ జనవరి నెల 10-వ తేది

పక్షములు.	కడచిన 24 గంటలలో		వర్ష పాతము.	
	లూ, నీడను ఉష్ణోగ్రత	వర్ష పాతము.	లూ, నీడను ఉష్ణోగ్రత	వర్ష పాతము.
జనవరి నెల 10 తేది, ఉదయము 10 గంటలము	అధికతమ ఉష్ణోగ్రత	అల్పతమ ఉష్ణోగ్రత	కడచిన 24 గంటలలో	8 నుండి 12 గంటలము
గోపాలపురము	80.179	75.2 56.0	...	41.98 48.70
వాల్తేరు	80.146	78.7 68.9	...	39.51 35.41
కాకినాడ	80.156	78.6 60.6	...	49.80 37.92
బందరు	80.148	80.4 60.3	...	66.14 39.18
గుంటూరు	...	85.2 62.0	...	51.67 31.29
నెల్లూరు	80.094	82.6 64.1	...	84.21 33.97
మద్రాసు	80.077	84.0 72.7	...	46.43 48.45
కడపూరు	80.040	81.6 71.4	...	50.06 48.98
నాగపట్టణము	80.010	82.0 73.6	...	36.55 51.50
కొలంబో	29.929	82.2 72.1 0.50	...	86.10 75.54
తిరువనంతపురము
కొచ్చికోట	29.935	91.7 74.5	...	118.66 110.66
కర్ణాట
మంగళూరు	29.985	91.8 69.7	...	122.41 126.94
బొంబాయి
హైదరాబాదు	30.168	78.2 55.6	...	56.88 30.26
అనంతపురము	...	82.2 59.4	...	29.81 20.23
బళ్లారి	30.124	84.3 57.9	...	27.62 19.62
కర్నూలు	30.157	84.3 57.5	...	41.33 26.39
కడప	30.111	86.9 63.3	...	48.06 31.30
తెంగుళూరు
కొడైకనూరు	22.828	57.8 49.9	...	54.71 56.99
ఉదకమండలము	23.072	64.7 46.4	...	48.44 53.76
కోయంబత్తూరు
వెల్లూరు	30.102	82.2 63.2	...	57.86 44.21
నెలము
తిరువనాపల్లి	30.040	86.6 73.0	...	28.04 31.41
పుదుకోట	30.041	83.9 71.4	...	36.54 32.05
మధుర	29.991	86.9 73.0	...	26.33 22.99
తిరువల్లూరి	18.36 24.44

అభివృద్ధి కు తూర్పున వాయుభాగము అధికముగ నున్నది. రాజధానికి దక్షిణమున తగ్గినది. అభివృద్ధి కు తూర్పున వాయువు తీవ్రమైనది. కర్ణాటకము, నలబాదు, చెన్నపురి తీరములందు సామాన్యముగ నున్నది. పగటి యుష్ణమును ఇంచుమించుగ. సామాన్యముగ నున్నది. రాజధాని కు తీరము నందు తప్ప ఇతరస్థలములందు రాత్రియుష్ణము కొంచెము మృదువగా నున్నది. రాజధాని దక్షిణాంతమున వాయునం దాగిరి ఎక్కువగా గలదు. చెన్నపురికి దక్షిణమున నున్నది తీరమునందు ఆకాశము మేఘావృతము ఆ ప్రదేశమునందు కొంచెముగా వర్షము కురిసినది.

ఆర్. ఎల్. జోన్నా, వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

అనందము (దాలయము, మ)

ఆంద్రమైన 1917 క్యాలండరు

సందరమైన సూతన సంవత్సరపు క్యాలండరు.

జనవరి 31-తేది లోపు నొకసారిగ నాలుగు రూ॥ ల విలువగల మామందుల గొనువారలకు

ఒక క్యాలండరు ఉచితముగ పంపబడును.

పోస్టుఖర్చులకై అణా చీటిని పంపవలయును.

ఒక క్యాలండరు వెల వి. పి. సహా 0-4-0, 2-8 0-7-0, 3-8 0-9-0, 6-8 1-0-0, 12-8 1-12-0.

యొద్దముకలన క్యాలండరులు కొద్ది ప్రతులు ముద్రింపబడినవి. దరఖాస్తులను వెంటనే పంపుకొనవలయును.

తామరతైలము.

డబ్బీ 1-8 0-4-0.

పండ్లపొడి.

డబ్బీ 1-8 0-2-0.

మోహినీతైలము.

సీసా 1-8 0-12-0

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధమృతము

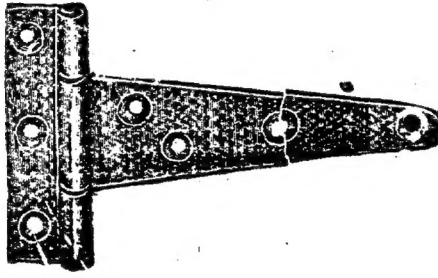
చక్కని డబ్బీలో రూ. 0-8-0; డజన్ 1-8 రూ. 5-0-0

పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము. అనేకచోట్లలో విక్రయింపబడును.

అమృతాంజనం డిపో,

109, ప్రేరి రోడ్డు, బొంబాయి.

6, తంబు శెట్టి వీధి, మద్రాసు

యొకప్పుడు రకముల ఇనుపసామానులు నీమసామానులు విరివిగాను చిల్లరగాను సరసమయిన ధరలకు కొరువారు మాకేరనే వ్రాసికొనవలయును. కంగులు వార్షికులు, అవిశనూనెలు వగయిరాలు మరమేకుల గకాలు కవిశ్చరకాలు యొద్దకుపనికవచ్చే బందులవగయిరాలు వీరువాలకు పనికవచ్చే తాళపురేకులు వగయిరాలు తలుపులకుపీటలకు పనిక వచ్చే యిత్తడిపువ్వుల రకాలు యింజనులకు పనికవచ్చే ఆకురాళ్లు, నట్లు, వాచర్లు, రివేల్లు, యింజనరేకులు, యెమిరి పేపర్లు మొదలగునవి వెల సరసముగాను మంచి వస్తువులుగాను విక్రయింపబడును. యేవస్తువులు కావలసి వున్నను మాకు వ్రాసిన ధరలు తెలిపెదము. ఆర్డరు వాల్ట్యాపేయిలిట్ పోస్టు ద్వారా పంపనగును.

గుండా సుబ్బారాయుడు

302

హార్లు వేర్ మర్చెంటు, బజారువీధి, డోరు నెం 2/1175 రు. బెజవాడ.

మోసపోకుడు

తుప్పుకట్టనియకుండ చేయురంగులను తక్కువధరలకు కొని మాసపోకుడు. అట్లు తుప్పుకట్టకుండ చేయనది యొక్కటియే.

వెయిలెన్ డవ్ అండు కంపెనీవారి. "బిటు మాస్టిక్ సొల్యూషన్."

Waites Dove & Company's "Bitumastic Solution."

దీనిని వంతెనలకు కప్పులకును నువయోగించుటకు ప్రపంచమందంతట చాల మంచిది. దీనిని సాధారణముగా రైలువే కంపెనీలును మ్యునిసిపలువారు పబ్లిక్ కర్కువారు బొగ్గుగనులవారు లోహగనులవారు ప్రపంచమందంతట ఎక్కడ చూచినను వాడుచుందురు. రాలిపోవుటగాని పగిలిపోవుటగాని యుండదు.

వెల రూ. 56-0-0

సోల్ ఏంజల్లు:—ది సోల్ ఇండియా ఇండస్ట్రీయల్సు, లిమిటెడ్.

ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ అండు ఇంజనీరింగు వర్కుస్.

తపాలవెట్టె నెం. 553 రు,

339

మదరాసు

(వై కామ్పూజుగ్ గోరునప్పుడు ఈవత్రిక పేరుకూడ నుదాహరింప గోరుచున్నాము.

కుంకుమపువ్వు

వ్యవసాయము

వ్యవసాయము

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్దదొరకును. కొనువారు సూర్యమార్కును గమనింపుడు. కరస్పాక్ డెన్సు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్. నారాయణ అండు కంపెనీ, (58) 21. హమ్మంవీధి, బొంబాయి.

ఉచితము! ఉచితము!!

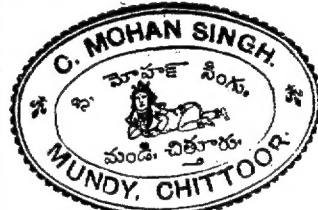
మానవ గడియారము దానిని బాగుచేయుట ఏలాగు?

144 పుటలుగల వైద్యగ్రంథమును చదువుటవలన మానవ గడియారమును రిపేరుచేయుటకు నేర్చుకొన వచ్చును. క్రయము లేదు. తపాలఖర్చు లేదు.

రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ, 188 20, చినబజారురోడ్, మదరాస్.

హాకెట్ డయిరి యినాం

రబ్బరుస్టాంపులు ఏభాషలోగాని ఏమాదిరిగాని ధర రు. 2-0-0. 1917 వ సంవత్సరం జనవరి నెల 31 వ తేదిలోపల రబ్బరుస్టాంపు ఆర్డరుచేయువారికి వైకసిన డైరియినాం. 1917 వ సంవత్సరం క్యాలండరు వలయువారు ఆర్డరాపోస్తేజిస్టాంపు పంపవలెను. పూరాకేట్లాగు వ్రాసి తెప్పించుకోవచ్చును. 588 పి. యచ్. సింహం అండు కో

119, జువయప్పనాయని వీధి, మద్రాసు.

శారదాంబ

ఇది శ్రీధర్మబోధిని యను నాటకము సంఘదురాచారసంస్కరణమునకు మార్గ మిందు జాపబడినది. అందరు జదివి తీరవలయును. వెల 0-4-0 పోస్ట్పేజీ నేలు. ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము, 7 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

కె.బి. జోషి అండుకో. నెమ్మరి బిల్డింగు

నెం. 321, హార్లెవిరోడ్డు, ఫోర్టు, బొంబాయి.

పూర్ణముగా నవీన మయినది. లోడవుక్ ఫోర్సు పంపు.

25 అడుగుల లోతునుండి నీళ్లుతోడి అంత ఎత్తునకు వైకిలాగును. గంటకు 2000 గాలనులుపోడును. 2 అంగుళములు ముఖము. నిప్పును చల్లార్చుటకును, నీటిని వైకి కొట్టుటకును జములు ఏర్పాటు చేయవచ్చును. ఒకచోటనుండి మరియొకచోటికి నులభముగా తీసికొని పోవడదగి యున్నది. బహు న్యుల్పుకైతో ఎడ తెగని ధారప్రవహింపజేయును. ఒక క్క మ ని పి పని చాలును.

డీప్ వెల్ పంపు ఇతర పంపులు కావలయునని మాకు వ్రాయుడు.

వెల రు. 55. K. B. JOSHI & Co, No. 321 Haranby Road, Fort BOMBAY

